Published and distributed under permit (No. 556) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of New York, N. Y. — By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily in the United States:
Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. Telephone: 2876 CORTLANDT.

NO. 254. — ŠTEV. 254. NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 29, 1918. — TOREK, 29. OKTOBRA, 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Avstrijski odgovor

Bazel, Švica, 28 oktobra. — Avstroogrski minister za zunanje zadeve je dal včeraj avstroogrskemu poslaniku v Stockholmu navodila, da prosi švedsko vlado, naj odpošlje vladi v Washingtonu naslednjo poslanico:

— V odgovor na poslanico predsednika Wilsona z dne 18. tega meseca, naslovljeno na avstroogrsko vlado in uveljavljajočo sklep predsednika, da govori direktno z avstroogrsko vlado glede vprašanja miru in miru, ima avstroogrska vlada čast izjaviti, da enako s prejšnimi izjavami predsednika, pristaja tudi v nazor, ki je vsebovan v zadnji poslanici glede pravic avstroogrskih narodov, posebno pa onih Čehoslovakov in Jugoslovanov.

Vsledtega sprejema Avstroogrska vse pogoje, katere je uveljavil predsednik z ozirom na vstop v pogajanja glede premirja in miru in vsledtega tudi ne obstaja, soglasno z naziranjem avstroogrske vlade, kaka ovira z ozirom na pričetek takih pogajanj.

Avstroogrska vlada se izjavlja vsledtega pripravljenim stopiti, brez obzira na uspehe drugih pogajanj, v pogajanja glede miru med avstroogrsko ter državami v nasprotni skupini ter glede neposrednega premirja na vseh avstroogrskih frontah.

Prosi predsednika Wilsona, naj bo tako prijazen ter prične z uvodnimi koraki glede tega predmeta.

Poslanica je datirana z dnem 28. oktobra na Dunaju ter podpisana od grofa Julija Andrassy-ja, novega ministra za zunanje zadeve.

Zmaga pravice ni daleč

Z LONDONA POROČAJO, DA SO ZAVEZNIKI ŽE SESTAVILI POGOJE, NA PODLAGI KATERIH HOČEJO SKLENITI MIR. — OGOJI SO USODEPOLNI ZA SEDANJO NEMŠKO VLADO. — TI POGOJI BODO NAJBRŽE ŽE JUTRI OBJAVLJENI.

V prvi vrsti bodo zavezniki zahtevali, da morajo Nemci izprazniti Alzacijo in Lotarinško.

Ti dve deželi naj pripadeta zopet Franciji, kateri sta bili pred štiridesetimi leti siloma vzeti.

Pogoji so tako skrbno sestavljeni, da pomeni njihov sprejem prejo Nemčije.

Zavezniki bodo sklenili z Avstrijo separaten mir in sicer na sledečih pogojih:

— Zavezniške armade, ki prodirajo po Srbiji proti Donavi, mo-ajo dobiti prosto pot po Avstrij i in avstrijskih železnicah.

Nikdo jim ne sme braniti, če prevedejo zavezniki svoje čete na češko, v Šlezijo in Galicijo ter zasedejo nemško mejo.

— Avstrijska vlada mora takoj poslati svoje čete domov.

— V slučaju, da se pojavi med avstrijskimi narodi revolucjonarno gibanje, se sme avstrijska vlada pošiljati svojih čet proti tem revolucjonarjem, ampak mora povsem mirno opazovati razvoj tega gi-anja.

Ta druga točka je izvanredno velikega pomena. **S tem je rečeno, a bodo smeli Čehi, Slovenci in Hrvati svobodno govoriti in brez strau staviti svoje zahteve.**

In ko bodo stavili te svoje zahteve, se jim ne bo treba bati avtrijskih bajonetov, ki so dosedaj skušali preprečiti vsak izraz želja n idealov, po katerih hrepene ti narodi.

Dopisnik Universal Service je dognal, da sta to poglavitna poroja v zavezniški zahtevi.

Ker bo potemtakem izgubila Nemčija svojo zaveznico Avstrijo, e bo morala brezpogojno vdati.

Zavezniki bodo stavili svoje pogoje Nemčiji tekom par dni.

Avstrija je poslala svoj odgovor na zadnjo noto predsednika Wilsona.

Ker ne želi ničesar drugega kot mir in samo mir, se mu je BREZPOGOJNO VKLONILA.

Avstrija se popolnoma strinja s predsednikom Wilsonom, da je treba uveljaviti ideale avstrijskih narodov posebno pa pravice Čeho Slovakov in Jugoslovanov.

Sprva ni hotela o tem ničesar vedeti.

Avstrija je v začetku zavrnila vsak poskus samoodločevanja, in je hotela dati Čehom, Slovencem in Hrvatom tako "avtonomijo" in tako "svobodo" kot so jo določili gospodje na Dunaju.

Sedaj bodo imeli avstrijski narodi prosto roko odločiti se za tisto, kar bo zanje najboljše.

Značilno je tudi to, da je avstrijska vlada, ko govori o sebi, izpustila besede "cesarska in kraljeva" in govori samo kot "vlada".

Avstrija je poslala svoj odgovor predsedniku Wilsonu preko švedskega poslaništva.

NADVOJVODE NA BEGU.

Avstrijski nadvojvode so se zatekli v grad Goedeloe. — Tudi cesar Karol bo kmalu odpotoval v Budimpešto.

London, Anglija, 28. oktobra Kakor se danes poroča, se na Dunaju pričakuje revolucija.

Nadvojvode so iskali zavetja v gradu Goedelloe in cesar Karol bo v kratkem odpotoval v Debrecin.

Goedelloe je cesarski grad, 15 milj severovzhodno od Budimpešte. Debrecin pa se nahaja 115 milj vzhodno od Budimpešte; je industrijsko in trgovsko mesto s 75 tisoč prebivalci.

Čehi so gospodarji Češke.

Amsterdam, Nizozemsko, 28. okt. Dunajski poročevalec za list Vossiche Zeitung v Berlinu naznanja, da je Avstrija izročila vso kontrolo nad živilsko zalogo in njenim razdeljevanjem češkim oblastim. Poroča se, da je sto železniških vlakov, ki so jih hoteli pomoriti. — Prošnja se jima je ugodila in dobili so nekaj pušk.

Velika revščina vlada po celi Srbiji, toda hvala Bogu, v deželi ni več epidemije. V srbski Macedoniji, v prvih dneh ofenzive, Bolgari niso imeli časa vzeti s seboj svoje zaloge. Bolj proti severu zlasti severno od Skoplja, ko so imeli dva tedna časa, so odnesli s seboj vso hrano. Od zadnje žetve so odnesli vse in prebivalstvu manjka vsega. Žito, moko, živino pluge, vozove, odejo in celo race in kokoši so odnesli in prebivalstvo je brez vsakega živeža. Naše osvoboditelje je do gotove mere sram, ker tega ne morejo odvrniti. Zasužnjena Srbija je dobila svobodo, toda še vedno čaka kruha.

Svarilo Hindenburga.

Z ameriškimi armadami severovzhodno od Verduna, 28. oktobra (Poročilo Ass. Press.) — Ameriški vojaki so zaplenili pri jetnikih zelo značilen dokument, na katerem je podpisan von Hindenburg. V dokumentu je rečeno:

— Nemški vijaki, bodite vstrajni. Beseda 'premirja' kroži od jarka do jarka, od taborišča do taborišča, toda dosedaj še nismo dospeli do te točke.

Dosedaj še nismo dosegli onega kar zahtevamo. Premirje še ni podpisano. Vojna se še vedno vrši, — ista vojna kot vedno.

Sedaj morate biti bolj vstrajni kot ste bili kdaj prej in morate vstrajati.

HRVAŠKA MEJA ODPRTA.

Washington, D. C., 28. okt. — Soglasno s "Frankfurter Zeitung", katero se navaja v sporočilu iz Curiha, ne bodo zavezniške sile, če bodo stopile na Hrvaško naletele na skoro noben odpor.

V osvobojeni Srbiji

Veliko veselje v osvobojeni Srbiji. Bolgari so oropali vse hiše. — Prebivalstvo polno domoljubja. — Piše nek srbski poročevalec.

Vranje, Srbija, 7. oktobra. — (Pismeno poročilo). — V Vranju se nahajam že 48 ur. Prizor ob prihodu čet je bilo zelo ginljiv. Solze so bile v očeh osvoboditeljev in osvobojenega ljudstva. Dasiravno sem prišel v mesto 24 ur potem, ko so prišle prednje straže, sem imel mnogo dela, da nisem bil pokrit s cvetjem, kakor je bila srbska in zavezniška armada.

Potem ko sem tri leta prebil v strelnih jarkih na vrhuMoglene gore, se mi zdi to mesto s 30 tisoč prebivalci najlepše in največje na svetu. Toda to je Srbija, ljubljena Srbija. Bele hiše se tu zde v solnnem svitu čudovito lepe, navzlic temu, da se opažajo povsod sledovi bolgarskega ropanja. Prebivalci, revni in priprosti, bosi starci, žene in otroci; vsi so polni prijaznosti, stanovitnosti in potrpežljivosti. Tri dolga leta so čakali na naš prihod in so še polni plamtečega rodoljubja.

Armada, naša in zavezniška, je bila sprejeta z nepopisljivim navdušenjem. Vsakdo: premožnejši, revni in priprosti, je prišel iz hiše; marsikateri raztrgan in bos, da je pozdravil srbsko vojsko. Neka stara kmetica, oblečena v cunje, je prišla do starega duhovna, ki si je oblekel najboljšo obleko, in mu je zaklicala: "Oče, živila svoboda!"

Nek star, ranjen vojak, ki je bil ujet, pa so ga Bolgari pustili, je šel k poveljniku in ga prosil, da mu da puško, da se pridruži armadi pri njenem prodiranju. Dali so mu puško; napolnil je svoje žepe z naboji in se je naglo odpravil za četami. Njegovi žepi pa so bili razrgani in so popadali na zemljo.

Navesti bi mogel še mnogo takih dogodb, toda pozabiti ne smem ene, ki je ganila srce vsakega vopaka. Na dan, ko so v mestu pričakovali našo vojsko, so v vsaki hiši pred svetimi podobami prižgali sveče in starci in žene so klečale okrog, moleč za zmago srbskega orožja.

Bili so prepričani, da bo v kratkem prišla srbska vojska, kakor hitro bo porazila Bolgare in prekoračila prelaz Babuna. Nemški vojaki, ki so ostali v Vranju, so pričeli sovražiti Bolgare zaradi izdajstva in so zaupno pripovedovali ljudem, da bodo Srbi prišli v petih dneh. "Poznamo Bogare", so rekli, "poznamo pa tudi Srbe kako korakajo." Ko so srbske žene to slišale, so na skrivnem pričele šivati srbske zastave za sprejem srbske vojske.

Bilo je v Skoplju, ko je bolgarska vojska šla skozi mesto. Vojaki so bili razoroženi, toda dovoljeno jim je bilo obdržati prtljago in konje. Gnali so čedo koz, prašičev in volov. Tak je bil bolgarski "zmagoslavni" pohod Bolgarov skozi Skoplje, kjer so vpeljali v treh letih, ko so imeli mesto v oblasti strahovlado. Prebivalci so z jezo gledali nate izdajalce, obenem pa so bili veseli, da so enkrat odšli. Bolgari so bili roparji in tatovi. Niti eden med njimi ni imel časti v sebi. Vse, kar so imeli s seboj, razun uniforme, so vkradli Srbom.

Blizu Starih Negoričanov je prva srbska armada razbrožila 20 tisoč Bolgarov. In to ni bila predaja kot posledica sklenjenega vojaškega dogovora, temveč so oddali svoje orožje še-le, ko so se pred nje postavili srbski vojaki, pripravljeni, da pričnó streljati. Še-le tedaj so "balkanski Prusi" vrgli proč orožje in pričeli divje bežati, kot preplašene ovce, v smeri proti bolgarski meji.

Poveljujoči častnik je prosil srbske oblasti, da jim puste saj nekaj pušk, da se jim bo mogoče braniti pred svojimi lastnimi vo-

Povratek belgijskega kralja

Belgijci so navdušeno sprejeli svojo kraljevo dvojico v Bruges. — Med zvonenjem zvonov je tisočglava množica pozdravljala kralja.

Glavni poročevalski stan v Franciji, 28. oktobra. — V petek dopoldne sta belgijski kralj in kraljica imela svoj svečanostni vhod v Bruges. Kraljica se je peljala na levici kralja, na njegovi desnici pa je bil mladi princ Leopold.

Vsaka oseba v mestu je bila na cesti, ali pa na oknu. Med ljudstvom je vladalo veliko navdušenje, kajti narod je čakal štiri leta na dan, ko se bodo vojaki, ki so stali na malem kotu kraljestva, vrnili in prinesli rešitev.

Ko je kralj na velikem mestnem trgu nadzoroval svoje čete, se je množica zadržala mirno, ko pa je korakal po stopnicah guvernerske palače, tedaj so zaorili klici iz tisoč glasov in ljudstvo je vrvelo okoli njega. Kralj pa je stal na vrhu stopnic, ginjen nad sprejemom ter je v zahvalo in priznanje salutiral.

S hiš so vihrale zastave in v tem krasnem jesenskem dnevu, ko je bilo drevje po ulicah z rumenim in rdečim listjem, odeto v vso krasoto umrajoče pomladi, je vsakdo s svetimi čuvstvi šel v srce mesta.

Vsi zvonovi, ki so še ostali v mestu, so zvonili in človeku se je zdelo, da se oglašajo stoletja in pojo zgodovino mesta Bruges, da opevajo stare junaške boje, obenem pa naznanjajo razposajeni smeh otrok, ki vse tako naglo pozabijo.

Zagreb v veselju

Ves Zagreb je bil v veselju, ko je bil oznanjen odgovor predsednika Wilsona. — 20 tisoč ljudi je priseglo, da ostanejo odločni pri svoji zahtevi za svobodno državo.

Amsterdam, Nizozemsko, 8. oktobra. — Nepopisljivi prizori navdušenja so se dogajali v Zagrebu, ko je bil objavljen odgovor predsednika Wilsona na avstrijsko mirovno prošnjo. V trenutku je bilo mesto, ki je jugoslovanski glavni stan, v zastavah in meščani so korakali po mestu in dajali duška svojemu velikemu veselju. Vsi so si podajali roke in si medsebojno čestitali.

Ta vest je vsebovana v posebnem poročilu iz Zagreba na Weser Zeitung v Bremenu z dne 23. oktobra.

Zvečer se je na tisoč ljudij zbralo pred poslopjem, kjer je imel svojo sejo jugoslovanski narodni svet. Predsednik nar. sveta je izjavil, da svet odločno vstraja na stališču in da bo porabil vse svoje moči v to, da se vstvari neodvisna drava Srbov, Slovencev in Hrvatov.

Zunaj pa je množica svečano prisegla, da bo zvesto ostala ob strani sveta.

Laška ofenziva

Italjani so vjeli v zadnjem navalu devetisoč avstrijskih vojakov. — Prehod preko Piave.

London, Anglija, 28. oktobra Italijanske in angleške čete, so v svoji veliki ofenzivi, katero so uvedle na italijanski fronti, vjele več kot devet tisoč avstrijskih vojakov.

Zavezniki so na dvanajst milj dolgi fronti prekoračili reko Piave ter napredovali za šest milj na levem bregu.

Deseta angleška armada je v zvezi z italijanskimi četami in drugimi oddelki vjela sedem tisoč Avstrijcev.

Velika ofenziva, katere namen je oprostiti Italijo napadalca, se vrši v dveh ločenih pohodih v dve smeri.

Italijanska infanterija je pod silnim avstrijskim ognjem prekoračila reko Piavo. Kakorhitro so dospeli Italijani na levi breg, je stopila italijanska artilerija v akcijo ter pripravila infanteriji pot proti vzhodu.

Angleška armada operira bolj na jugu.

Sovražnik se je moral umakniti pred skupno zavezniško silo pri Brogo Malanotte in pri Roneadelle.

Vjetih je bilo 9000 avstrijskih vojakov in zaplenjenih enoinpedeset velikih topov.

V lokalnih spopadih pri Monte Grappa so vjeli Italijani nadaljnih 150 vojakov. Avstrijci so imeli ob vznožju gore Pertica velike izgube. Italijanska infanterija je prepodila vse Avstrijce iz te okolice.

Z Dunaja.

Amsterdam, Holandsko, 28. okt. "Wiener Zeitung" je objavila danes pismo, podpisano od cesarja Karola, v katerem se imenuje grofa Julija Andrassy-ja naslednikom barona Buriana kot ministra za zunanje zadeve ter predsednikom avstro-ogrskega kabinetnega sveta.

Cesar Karol objavlja v povelju na armado in mornarico, datiranem z dnem 23. oktobra, ki je istotako natiskano v listu, da se bliža dan, ki bo prinesel domovom mir. Cesar pozivlja vse, "naj vzdrže lojalnost in pokorščino v teh težkih časih, polnih zmede, ki se ne sme razširiti na armado in mornarico."

Boj za Reko.

Pariz, Francija, 28. oktobra. — Nemški listi objavjajo, da so hrvaški vojaki še vedno gospodarji Reke, dasiravno oficijelno poročilo zatrjuje, da je bil upor zadušen; in kakor pravi curiški poročevalec na "Journal", so Hrvatje pognali Madžare iz mesta.

V Budimpešti so nastali veliki nemiri, ker se je izvedelo, da bo grof Julius Andrassy, katerega dolže, da se zavzema za Nemce, imenovan za avstrijsko-ogrskega zunanjega ministra. Sestavljen je bil delavski in vojaški odbor, ki bo zastopal v bodočih dogodkih sranko ektsremistov.

Hindenburg resigniral?

Curih, Švica, 28. oktobra. — V nemških listih se naznanja, da je feldmaršal Hindenburg resignira. Draždanske Neuste Nachrichten poročajo, da je feldmaršal podal svojo ostavko, da se pa cesar še ni odločil, ako jo sprejme. Frankfurter Zeitung pa je mnenja, da Hindenburg še ni resigniral, da se pa ake govorice širijo po Nemčiji.

VAŽNO NAZNANILO DRUŠTVOM J. S. K. J.

Na priporočilo vrhovnega zdravnika J. S. K. J. se prosi društva, naj do nadaljnega obvestila ne sprejmejo novih članov. To je potrebno vsled razširjanja nalezljive bolezni — španske influence.

Josip Pishler, gl. tajnik.

Iz Nemčije

FRANKFURTSKI LIST PRAVI, DA BO AVSTRIJA V KRATKEM KAPITULIRALA. — MNENJE PARIZA. — REVOLUCIJONARNO GIBANJE NA HRVAŠKEM. — REKA, OGULIN IN SENJ V ROKAH USTAŠEV.

London, Anglija, 28. oktobra. — Iz Amsterdama se poroča, da so napravile objavljene priprave za demobilizacijo avstroogrske armade nad vse mučen utis v Berlinu.

V brzojavki iz Curiha se glasi, da **se širi revolucjonarno gibanje po celem Hrvaškem in da se nahajata Delnice, 48 milj iztočno od Reke in Senja ter Ogulin v rokah ustašev.**

V nadaljni brzojavki iz Ogulina se glasi, da je izjavil grof Tisza, vodja konservativcev na Ogrskem, da je po njegovem mnenju sklenitev separatnega miru med zavezniki ter različnimi narodi v Avstriji in Ogrski le še vprašanje časa.

"Frankfurter Zeitung" pravi glede tega vprašanja:

— Udajamo se v popolno kapitulacijo Avstroogrske v teku par dni. —

Velik nemiri so izbruhnili v Budimpešti kot posledica imenovanja grofa Andrassy-ja za avstroogrskega ministra za zunanje zadeve. O njem se domneva, da je germanofil. Ustvarilo se je komitej delavcev in vojakov, da predstavlja ekstremno stranko, v dogodkih, ki se bodo razvili na podlagi tega.

Nemški listi trdijo, da so **ustaški hrvaški polki še vedno gospodarji mesta Reke in to kljub oficjelnim zagotovilom, da se jih je spravilo pod kontrolo. Tako poroča curiški poročevalec "Journala" ki pravi, da so HRVATI POGNALI MADŽARE IZ MESTA.**

Pariz, Francija, 28. oktobra. — V svojih komentarjih glede avstrijske poslanice, v kateri prosi slednja za mir, izjavljajo danes pariški listi, da ne predstavlja novi avstroogrski zunanji minister ničesar drugega kot imenovanje cesarja Karola.

— Če bo tajnik Lansing, — pravi "Journal des Debats" — odgovoril, kar pa še ni gotovo, bo zanj prav lahko reči:

— Nikake prilike ni razpravljati naprej o predmetu, ker ne obstaja niti Avstroogrska, niti skupen zunanji minister.

Z ozirom na frazo v avstrijskem odgovoru: — Brez čakanja na uspehe drugih pogajanj, — pravi "Temps":

— S temi besedami izjavlja sin ministra, ki je sklenil pogodbo med Avstrijo in Nemčijo, na oficijelen način, da je zveza raztrgana.

— Z vlado, ki se še vedno baha, da obstaja na Dunaju, z ono v Berlinu ter ono v Carigradu, — nadaljuje list, — more biti edinole vprašanje v sedanjem trenutku, da se uveljavi vojaška jamstva, ne pa pogaja glede ozemlja ali političnih vprašanj.

Razglasitev svobode

V SOBOTO JE BILO V PHILADELPHIJI RAZGLAŠENIH 11 NOVIH EVROPSKIH DRŽAV. — MED NJIMI TUDI JUGOSLOVANSKA. — SPOR MED ITALJANSKIM IN JUGOSLOVANSKIM ZASTOPNIKOM. — NAPAČNI ZEMLJEVIDI.

Philadelphia, Pa., 26. oktobra. — Pri današnji dopoldanski seji Demokratične Srednje-evropske Zveze v Indipendence Hall so se pokazale nekatere težkoče za konečno mirovno konferenco.

Jugoslovanski zastopnik je dramatično raztrgal zemljevid, ki po njegovem mnenju ni vseboval prave meje za bodočo Jugoslavijo. Zagrozil je tudi, da se bo odstranil s konvencije.

Zahteval je ime one osebe, ki je objavila ta zemljevid. Ko ni bilo objavljeno ime, se je dr. Hinković jezno in pretilno obrnil proti italjanskim in grškim delegatom.

Za trenutek je bila konvencija pozorišče odločnih protestov in zmešnjav. Za trenutek je bilo jasno, zakaj je Evropa kraj, kjer se je pričela vojna. Stare rane, še vedno boleče in pekoče, so odprli neljubeznivi prsti.

Bila je nevarnost, da vzkipe novi mejni prepiri, stari zločini.

— Jugoslovani absolutno ne morejo sprejeti takega zemljevida, — je izjavil dr. Hinković, ves bled od jeze, — in svečano izjavljam, da se moram odstraniti s te konvencije, ako se ta zemljevid ne prekliče in moja izjava ne obelodani. Poslušajte!

Prebral je brzojavko, katero mu je poslal v imenu Ilirije št. 23 SNZ. Ign. Hude v New Yorku.

— We urge you, — se glasi brzojavka, — not to cede a foot of our Slav Territory to anybody. Gorizia and Trieste are ours. Onward to the victory of our just cause. — Iliria, Hude, president. —

V prestavi se glasi:

— Pozivljamo vas, da nikomur ne odstopite niti pedi slovanske zemlje. Gorica in Trst sta naša. Naprej do zmage za našo pravično stvar. — Ilirija, Hude, predsednik. —

Z zaničljivim pogledom na italjanske delegate in z drugim na presenečeno občinstvo je dr. Hinković pričel razlagati, da se je po tem zemljevidu oddala drugemu narodu zemlja, katera je jugoslovanska. Rekel je, da je zemljevid bil izdan za časopise.

— Kdo? Kdo? — je vpraševal.

Nato je vstal profesor Masaryk in rekel:

— Ne vem, kje je časopisje prejelo ta zemljevid. To ni oficjelni zemljevid.

Delegat dr. Hinković je protestiral tudi proti zemljevidu, ki je razobešen na steni stare mestne hiše v Philadelphiji. Rekel je, da tudi ta zemljevid dela krivico Jugoslovanom. Odločno je protestiral z jeznmi pogledom na italjanske delegate.

Pozneje je konvencija sprejela resolucijo, da nima oficjelnega zemljevida.

Na konferenci se je tudi povdarjalo, da so Nemci že vse pripravili za bodočo mirovno konferenco, da bodo z napačnimi podatki skušali postaviti narodne meje. Ti podatki so absolutno napačni, kajti narodnost se mora dognati po pokoljenju, ne pa po jeziku, katerega zdaj ko govori. Nemška in avstrijska kolonizacija je mnogo zakrivila, da se je v nekaterih krajih premenila narodnost.

Delegati so tudi zahtevali, da se pošlje ameriško vojaštvo v različne dežele, kadar se bodo vršila ljudska glasovanja, da ne bo kaka sovražna vlada mogla varati naroda s svojimi agenti.

☞ **ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA",**
☞ **NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.**

"GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(Slovenian Daily.)

Issued and published by the
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko		Za celo leto za mesto New York	$5.00
za Canado	$5.50	Za pol leta za mesto New York	3.00
za pol leta	2.50	Za četrt leta za mesto New York	1.50
za četrt leta	1.00	Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam toči prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St. New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Značilna izjava

Dr. Hinkovič in dr. Vošnjak sta izjavila na shodu Democratic Mid-European Union naslednje:

— Jugoslovanska delegata, Hinkovič in Vošnjak, izjavljata na slovesen način, da smatrata Londonsko pogodbo iz aprila 1915, ki daje Goriško, Gradiško, Trst, Istro in Dalmacijo Italiji za glavno oviro dobrega in demokratičnega razmerja med Italijo in balkanskimi narodi. Ta dokumet davno minule dobe, ki ni bil nikdar priznan od ameriške vlade, ne more imeti nobene vrednosti v tem času, v katerem se je principije samodoločbe proglasilo po celem svetu ter obsodilo vsak imperijalizem.

Delegata obračata pozornost Amerike na dogovor, katerega se je sklenilo v juliju leta 1917 na otoku Krfu med Jugoslovanskim Odborom ter srbsko vlado glede vseh jugoslovanskih dežel na iztočni obali Jadranskega morja:

— V soglasju s pravico samodoločbe narodov, se ne sme nobenega dela tega (jugoslovanskega) ozemlja brez omalovaževanja pravice odločiti ter inkorporirati s kako drugo državo brez privoljenja naroda samega.

Delegata vidita v ljudskem glasovanju logično posledico velikih Wilsonovih principijev samodoločbe in narodnosti.

Vsled tega zahtevata za jugoslovansko-italjanske obmejne mešane okraje pravico samodoločbe potom ljudskega glasovanja glede vlade, kateri hoče narod pripadati. Delegata bi v polni meri zaupala v izid ljudskega glasovanja, katero bi se izvedlo pod kontrolo Združenih držav.

Delegata želita soglasno z resolucijami Rimskega kongresa v aprilu leta 1918 ter izjavo jugoslovanske provizorične vlade v Zagrebu videti popolnoma zavarovane pravice vseh plemenskih manjšin v jugoslovanskem ozemlju.

V teh dnevih, ko se ustanavlja prosto in neodvisno Jugoslavijo, pozivljamo Demokratično Srednje-evropsko Zvezo, naj bo veliko geslo: — Balkan za balkanske narode! — tudi temelj dela te organizacije.

70,000,000 tatov

Večina železne rude, katero se je izpremenilo v milijone izstrelkov in tisoče topov, katere so uporabljali Nemci tekom te vojne, je prišla iz ukradenih francoskih rovov v Longwy in Briey ter iz rovov Lotarinške, ki leže preko nemške meje iz leta 1870.

Longwy in Briey se je ukradlo Franciji leta 1914, ko je Francija v naporu, da prepreči vojno, pokazala svojo dobro voljo s tem, da je umaknila svoje čete za šest milj od nemške meje.

Brez vsakega svarila je pričela Nemčija s svojo invazijo Belgije ter iztočnega dela Francije. Nemške čete so šle preko meje v "ozemlje dobre vere" v namenu, da zasedejo na presenetljiv način francoske rudnike.

To napredovanje pa se ni vstavilo pri Longwy in Briey, temveč je segalo tudi v južni smeri do Nancy. Tu se je vojevalo bitko pri Nancy ter vrglo sovražnika nazaj.

Danes se ceni, da je dobivala Nemčija od 75 do 85 odstotkov vse svoje rude iz teh dveh rudnikih okrajev, ki ležita južno in južno-iztočno od Luksemburga. Na ta način je prišla Nemčija v posest teh rudnikov ter uporabljala pridelek za pobijanje francoskih in zavezniških vojakov.

Za tem rudarskim krajem ležita mesta Thionville in Metz, ob reki Mosel, na Lotarinškem.

Ko bo enkrat ta rudarski okraj pod ognjem zavezniških topov, bo izvojevana ena najbolj dragocenih zmag v tej vojni. Železniški sistemi, ki gredo preko tega ozemlja, bodo izpostavljeni obstreljevanju ter ovirani na ta način, da bodo ovirane v delu vse nemške tvornice, ki so skozi štiri leta izpreminjale francosko železno rudo v topove in municijo.

Zavzetje teh rudnikov bo pomenilo tudi oproščenje tisočev francoskih rudarjev-izvedencev, katere se je držalo prisilno na delu od pričetka vojne naprej. Nobenega časa namreč ni bilo za beg, ko so nemške čete, pijane lahke zmage, udrle v Francijo. V onih dneh ni bil svet pripravljen na vojno. Soglasno z maloštevilnimi, katerim se je posrečilo pobegniti, ni nikdo v rudarskem okraju domneval, da bodo velki rudniki postali nemški v enem dnevu.

Francija se je morala zahvaliti za posest teh rudarskih okrajev neki znanstveni zmoti nemških izvedencev po končani vojni leta 1870. Pred podpisom pogodbe v Frankfurtu so dali nemški rudarski izvedenci izraza mnenju, da dotično ozemlje ni dosti vredno, ker leži železna ruda preveč na površju. Nemčija je obdržala rudnike na Lotarinškem ter določila novo mejo na način, da je bilo ozemlje razcepljeno na dva dela.

Obratovanje v rudnikih, ki so ostali pri Franciji, se je pričelo par let pozneje ter se je pri tem izkazalo, da leži veliko dragocene rude globoko pod površino. Poroča se, da je Nemčija v vseh letih od 1870 do 1914 s poželjivimi očmi zrla na te rudnike ter čakala prilike, da se jih polasti.

Francozi izjavljajo, da se je vprizorilo nemško ofenzivo leta 1916 izključno v namenu, da ostanejo ti rudarski okraji stalno v nemških rokah.

Črv se je pa skrivil. — Nemčija je izgubila pred Verdunom na stotine tisoč svojih vojakov ter vidi sedaj, kako bo izgubila ceno, za katero se je potezala skozi štirideset let.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Dopisi

Forest City, Pa.

Grozno je, kar se godi zdaj med nami tukajšnjimi Slovenci. Do danes, to je 24. oktobra, smo izgubili 19 rojakov in rojakinj; vsi so bili v najlepši mladosti, ker najmlajši je bil star 15 let, najstarejši pa še ni bil 50 let.

Ta strašna bolezen se je začela nekako s prvim oktobrom in hitro sta umrli 2 učiteljici, potem pa je Bog položil svojo roko na Slovence.

Pot je pa kazala Mrs. Johana Svete, ki je preminula 13. okt. Zapustila je 7 otrok in soproga, kateri ji je sledil že 18. okt. In tako je ostalo 7 otrok samih brez staršev; najstarejši je star 17 let, najmlajši pa 2 leti. Doma sta bila iz Borovnice na Notranjskem.

Potem je umrl samec John Skube, ki zapušča tukaj eno sestro. Star je bil 26 let, Doma je bil iz Ajdovca pri Žužemberku.

Za njim je šel Jakob Zgonc, ki zapušča ženo in eno hčer. Doma je bil iz Sočereveca na Notranjskem, star okrog 30 let.

Ravno isti dan, to je 17. okt., je umrla Mrs. Uršula Čuk; zapušča tudi bolnega soproga in 6 malih otrok. Doma je bila iz Logatca na Notranjskem.

18. okt. je preminula Mrs. U. Šepec, doma iz Rdečega kola pri Mirni peči. Zapustila je moža in dvoje otrok; njen mož ji je sledil 20. okt. in sta ostala zopet dva otroka brez staršev. Frank Šepec je bil doma iz Šent Lovrenca na Dolenjskem. Stara sta bila okrog 30 let.

17. okt. je umrl tudi Anton Majhen, ki je bil jetičen nad leto dni; zapušča brata. Doma je bil nekje z Gorenjskega, star okrog 35 let.

20. okt. je umrl v začasni bolnišnici v Forest City, katero so naredili iz šole, Jožef Kanent, predsednik pevskega društva Zvon; zapušča ženo in 4 otroke. Doma je bil nekje s Primorskega in star okrog 40 let.

20. okt. je umrla Ana Miheve, ki zapušča moža in 5 otrok, vse v bolnišnici. Doma je bila od Logatca, stara okrog 35 let.

21. okt. je umrla tudi Mary Cerar iz Vandlinga; zapušča moža in dva otročička ter eno sestro. Doma je bila nekje na Gorenjskem, stara 26 let.

21. okt. je umrl tudi Frank Bervar v Barndale; zapušča ženo in več otrok. Star je bil okrog 40 let, doma od Hrastnika pri Zagorju.

Istega dne je umrl samec Jakob Šemrov, star 24 let; zapušča mater in očeta ter več sester in bratov. Rojen je bil v Forest City.

23. okt. je umrl Jožef Avnik, star okrog 40 let, doma iz Šent Lovrenca; zapušča ženo in dva otroka.

23. okt. je tudi umrla v bolnišnici Marjeta Novak, doma iz Borovnice na Notranjskem, stara 27 let. Zapušča moža v bolnišnici in 7 malih otročičev. Ona je bila hčer Johna Zalarja; zapušča več sorodnikov, dva brata, pet sester, mater in še stare starše, očeta in mater ter več stricev in tet, med katerimi je tudi Josip Zalar, tajnik KSKJ.

23. okt. je tudi umrl samec Rudolf Hribar, doma iz Št. Lovrenca na Dolenjskem, star okrog 35 let.

20. okt. je umrl tudi Frank Omahen, doma iz Št. Vida na Dolenjskem; zapušča 4 osamele otroke, ker žena mu je že pred letom dni umrla; zapušča tudi dve sestri tukaj v Forest City.

13. okt. je umrl Matija Grum, 15 let star; ta bil najmlajši med žrtvami te krute bolezni. Zapušča žalujoče stariše in več bratov ter sestri.

Ta strašna bolezen je položila več družin na posteljo; nekateri med njimi se nahajajo v obupnem stanju. Vsi ti so bili dobro zavarovani pri društvih; skoraj vsaki je bil pri dveh, zato so društva zelo prizadeta KSKJ., ker razun dveh, mislim, med vsemi temi so bili člani(ce) KSKJ.

Samo da bi bilo sedaj konec, ali kakor se sliši, se dogajajo vsak dan novi slučaji, tako da človek ne ve, kaj bi počel. Krst ne morejo dobiti, jam ne dosti hitro kopati. Tako smo vsi zmešani, da tudi zdravi ne morejo delati, temveč čakajo, kdaj jih bo začelo zebsti in napaditi ta grozna bolezen.

Ravno ko sem mislila oddati to pismo, mi pride zopet na uho, da je padla nova žrtev krute bolezni. Mrs. Ana Geršman, žena Johna Geršmana mlajšega, stara 21 let; rojena je bila v Forest City. Zapušča soproga in eno hčer, staro okrog dve leti, ter mater in tri sestre. Bila je tudi članica dr. sv. Ane KSKJ.

Sveti naj jim večna luč in lahka jim bodi ameriška zemljica!

Mary Spec.

Oakview, Colo.

Ne spominjam se, da bi kdo kaj, vsaj odkar sem jaz tukaj, sporočil, torej sem jaz pero v roko, toda nič kaj veselega nimam poročati.

Tukaj nas je zapustila dne 9. oktobra Katarina Grlj po dve leti trajajoči bolezni v najlepši mladosti 29 let. Doma je bila iz vasi Kupa, pošta Jelšane, Istra. Tukaj zapušča moža Martina Grlj, v Chicagi enega brata, v starem kraju pa dve nedorastli hčerki, mater, brata in sestro. Pokopali smo jo dne 12. oktobra po katoliškem obredu na pokopališče, kjer je pokopanih mnogo Slovencev in Slovenk.

V imenu soproga pokojne še zahvaljujem vsem onim, ki so pokojno spremili k zadnjemu počitku. Mi ostajamo v sožalju te zalostnim soprogom; nji pa bodi lahka ameriška zemljica.

Kar se tiče delavskih razmer, nočem opisavat, ker bi moral pisati kakor vsi dopisniki "Glas Naroda", samo to moram omeniti, ako katerega rudarja rad hrbet boli, naj sem pride, se bo lahko vzravnal, ker premog je visok 12 čevljev.

Koliko Slovencev je tukaj, ne vem; Slovenke, vem, da ni nobene.

Imamo tri različne organizacije in pri vsak treh opravlja en član službo predsednika, tajnika in blagajnika. Tam znesemo skupaj tiste uboge cente in smo prosti. S tem hočem povedati, kako smo v tej mali naselbini Slovenci zložni; namesto, da bi oni, ki ne spadajo še k nobeni organizaciji, k eni pristopili ter se skupaj sešli in se kaj pogovorili, kako bi se kaj bolj napredovalo v bodočnosti, pa je vse tako zaspano in mrtvo. Imeli smo malo spomina na unijo, da smo šli nekateri vsak torek na zborovanje; zdaj so nam še tisto zaprli zaradi bolezni.

K koncu pozdravljam vse Slovence in Slovenke širom Amerike, posebno pa v Black Diamondu, Wash., rojaka J. Porento.

Joe Segulin.

Great Falls, Mont.

Dne 19. oktobra se je prigodil žalosten slučaj med Slovenci v Stockett, Mont. Naš rojak Jožef Markel je šel zdrav in vesel na svoje delo v premogorov, ali vrnil se ni. Vtrgala se je plast kamna in premoga in roveža je na mestu ubilo. Tako ga je strlo in raztrgalo, da je človeka kar groza, da se more kaj takega pripetiti s človeškim telesom. Tudi njegovega tovariša je zelo poškodovalo na glavi, pa upamo, da kmalu okreva.

Ranjki Jožef Markel je bil doma s Štajerskega, star 30 let, oženjen. Žena in otroci so v starem kraju in kakor je razvidno iz enega pisma, njegova žena ima gostilno v starem kraju. Kot je zgoraj omenjeno, zaposlen je bil v premogorovu. V Stockett je prišel meseca junija iz Washingtona, kjer ima neke sorodnike.

Najbolj žalostno je, ker ranjki Jožef ni bil pri nobenem društvu. Zopet en zgled za tiste, ki niso še pri nobenem podpornem društvu. Takih je še precej tukaj pri nas in se ne zanimajo za nobeno stvar. Tudi vam je treba, da se vam enkrat oči odpro in pristopite h kakšnemu podpornemu društvu, ker to je vam samim v korist in dobroto, da ste zavarovani pred nesrečo. Ali ne veste, da nesreča nikoli ne počiva in ne izbira stare od mladih? Ne veste, da si moramo biti svesti svoje nesreče vsak dan? Vsako uro in vsako minuto smo lahko v nesreči, zatorej se je treba preskrbeti prej, da nimajo rojaki toliko nadloge. Ali ne veste, da tukaj ni naših očetov in mater, da bi skrbeli za nas? Zatorej imamo slovenska podporna društva, da gledajo za svoje brate in sestre ter prihite nam v naših težavah in nesrečah na pomoč.

Dragi rojaki, poglejte, koliko je razločka, ako je kdo v društvu ali ne. Ako član kakšnega društva zboli, ga hodijo obiskavat in gledajo, da je vse v redu. Ako se primeri, da umrje, potem ga pokopljejo kot krščanskega človeka. Ako pa ni pri nobenem društvu in pride do nesreče, potem je joj! In se tudi dosti ne zanimajo za take, zakaj, ker dotičnik ni spolnoval ljubezni do svojega naroda. Še sorodniki se dosti ne brigajo za svoje, ako niso pri nobenem slovenskem podpornem društvu, kako se bodo potem drugi, ker ga ne poznajo. Ako je pa član kakšnega podpornega društva, je pa dobrodošel, kamor pride ter poznan med vsem slovenskim ljudstvom v Ameriki. Zatorej, dragi rojaki, pristopite v kakšno društvo, da se preskrbljeni za svoje nesreče. Imamo tri razna društva; pristopite k enemu, katero je vam po volji. Ne silimo vas, da morate stopiti v to ali ono društvo, samo da boste član kakšnega podpornega društva v Ameriki, pa boste dobrodošli, kamor pridete v slovenske naselbine in spoštovani bodete kot naš brat v tej naši novi domovini.

Pozdrav vsem Slovencem širom Amerike, ki se zanimajo za slovenska podporna društva.

J. P.

Youngstown, Ohio.

Cenjeni g. urednik: Prosim, da mi odločite malo prostora v Vašem priljubljenem listu "Glas Naroda", da malo poročam, kako je kaj v našem zamazanem Youngstownu.

Mesto je precej veliko, ima nekaj nad 100,000 prebivalcev, od teh je približno 7 odstotkov Jugoslovanov, ki smo večinoma za jugoslovansko republiko in skoraj vsi Youngstowncanje želimo Karličku in Viljemu za eden dolar "štrika", sam bi jima privezal za vrat in bi ju peljal na najvišjo goro ter potem na najvišje drevo pa bi ju privezal gori, da bi bila bliže Boga, ker kajzer se že tako imenuje božjega namestnika.

Tukaj se je precej razširila huda influenca; mnogo ljudi je že postalo žrtev te bolezni.

Tukaj so večinoma same velike tovarne, ki izdelujejo vojne potrebščine

K koncu svojega dopisa pozdravljam vse Slovence in Slovenke širom Amerike, posebno pa moje prijatelje v Minnesoti.

Joe Berchan.
224 Dakota Avenue

Lennut, Ky.

Tudi jaz sem se namenil napisati par vrstic v list "Glas Naroda", ker od tukaj, dobro vem, ni bilo še nobenega slovenskega dopisa, ker tukaj Slovencev ni. Prišli smo trije 10. septembra, pa eden jo je precej popihal nazaj v Pennsylvanijo, ker se mu tukaj ni dopadlo. Ako človek v resnici pomisli, tukaj se je res težko privaditi, ker tukaj vlada suša in se ne dobi nobene opojne pijače. Voda je slaba, kraj je hribovit, tako da takega ni na celem svetu. Podnevi je še vroče, noči pa so malo hladne. —

Kar se tiče delavskih razmer, moram povedati, da delamo vsak dan, nekateri še celo v nedeljo. Zasluži se tudi precej dobro. Delo je bolj trpežno, kakor po drugih jamah, ker je dosti kamna. Ker so pa nam dali od prvega oktobra naprej deset centov za palec ali inč, se zdaj že izhaja; poprej je bilo to delo za "božji lon".

Tudi tukaj jih nosijo na pokopališče; ljudje so bolni in pogosto umirajo. Kakor se čuje, je bolezen tudi v drugih krajih. Tudi mene je malo povohala, pa sem ji vtekel na grič in se strahopeto oziram, odkod jo bo pripihala. Avtomobilov in vozov tukaj ni; tukajšnjim prebivalcem so največje služabnice mule, ki jim prenašajo blago in vsakdo jezdi to ubogo žival; včasih še po dva na eni, tako da se ji kar noge šibijo.

Pozdravljam vse Slovane širom Amerike, posebno pa Slovence v Mill Run in in Arrow, Pa.

Naročnik A. K.

Watersmeet, Mich.

Ker mi gre sekira ali žaga bolj kot pero, se težko podam k pisavi. Ker se pa nič ne čuje od tukaj, se bom le nekoliko oglasil.

Tukaj nas je pet Slovencev; delamo v gozdu in precej dobro zaslužimo. Med seboj se prav dobro razumemo, ker ni nobenega boljševika ali Avstrijaka. Zato smo sklenili tudi mi po svojih močeh pomagati naši novi in pošteni vladi, da bo poprej strta kajzerjeva oholost, ker potem se moremo nadjati enkrat rešitve izpod težkega jarma, ki nas tlači že toliko let.

Bonde četrtega posojila svobode smo kupili sledeči: John Bartol za $500, Josip Bartol za $200, Tony Bartol za $100 in John Misich tudi za $100; skupaj za $900. Nadalje War Savings Stamps Tony Bartol za $160 in John Misich za $104.

John Bartol.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — inkorporirana leta 1900

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PIŠHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave 'M', So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 21, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave, N. E. Cleveland, O.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Sta. box 63, Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 - 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino Glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, poškodnin in smrtnin je že izplačala do $1,500.000 (en miljon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest da dobi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Iz Turčije

London, Anglija, 27. oktobra. Angleška kavalerija je v spremstvu oboroženih vozov zasedla v soboto zjutraj mesto Aleppo. Tako se glasi v angleškem oficijelnem sporočilu, katero se je objavlo glede operacij v Siriji in Palestini.

Ugotovilo se glasi:

— Naša naprej poslana kavalerija in oborožene kare so zasedle mesto Aleppo zjutraj dne 26. oktobra, potem ko se je premagalo malenkosten odpor.

Turki so v pričetku preteklega tedna branili Aleppo z 12.000 ljudmi, ki pa so se pozneje umaknili proti severu. Ni še prišlo poročilo, da se je zavzelo železniško zvezno točko, ki se nahaja šest milj nad Aleppo, vendar pa se domneva, da Turki ne bodo branili te postojanke. Z zavzetjem te postojanke bo odrezana najbolj važna žila sovražnih komunikacij.

Domneva se, da bo pomenil padec Aleppa odločilni faktor pri določenju turške prošnje za mir.

V oficijelnem poročilu glede operacij v Mezopotamiji se glasi:

— Naše čete nadaljujejo z zasledovanjem sovražnika na obalah Tigrisa. Dne 25. so naše čete prekoračile reko pri Lesser Zab ter pognale sovražnika nazaj.

* * *

Padec Aleppa pomenja zaključni dogodek znamenite kampanje generala Allebny-ja, tekom katere je zavzel Jeruzalem in Damask na svojem pohodu proti severu skozi Palestino in Sirijo. Mesto Aleppo se nahaja 185 milj severno od Damaska ter 70 milj iztočno od Sredozemskega morja.

Pri Aleppu se cepi železniška proga iz Carigrada. Ena veja teče v južni smeri v Palestino, dočim teče druga iztočno in južno proti Bagdadu. S padcem Aleppa se nahajajo angleške sile v Mezopotamiji v dokaj koeljivem položaju. Železnica iz Aleppa predstavlja njih glavni vir dobav.

Iščem svoja dva prijatelja ANTONA MIHELČIČ, doma iz Nadleska pri Ložu, in JOHNA TROHA, podomače Mihov iz Babnega polja pri Ložu. Prosim, da se mi javita, ali pa če kdo izmed cenjenih rojakov ve za njun naslov, naj ga mi javi. najboljše pa je, da se sama javita svojemu prijatelju: Joseph Stefančič, Box 261, Neffs, Ohio. (26-29—10)

Iz Avstrije

Avstrijski Karliček "odklanja misel na separaten mir. — Pravda je dal Nemčiji "svojo čast besedo".

Bern, Švica, 27. oktobra. Profesorja Lammascha se je pr kratkim naprosilo, naj stori n avstrijski kabinet, katero prošn je sprejel pod pogojem, da skle Avstrija separaten mir.

Poročila z Dunaja javljajo, je rekel cesar Karol, da je k takega nemogoče, ker je dal ne škemu cesarju svojo častno b sedo, da ne bo nikdar prosil separaten mir.

London, Anglija, 27. oktobr — Soglasno z zadnjimi poroč iz Amsterdama in Curiha se ni n šlo še nobene rešitve v ogrski ka netni krizi. Domneva se, da skuš grof Karolyi stvoriti kabinet, pa je zadel pri tem na veliko pozicijo od strani Slovanov.

Domneva se celo, da bo razp šen ogrski parlament.

Poroča se, da je dal prejšn ministrski predsednik grof Tisz izraza svojemu prepričanju, da sklenitev separatnega miru me zavezniki ter različnimi narodi Avstro-Ogrski le še vprašanje ča sa.

Avstro-ogrski vojni ministe ki je govoril pred avstrijsko d legacijo, je izjavil, da je pokaza sprejem štirinajstih točk predse nika Wilsona od strani Avstrij njeno pripravljenost za reko strukcijo monarhije v duhu spra ve in resnične demokracije. P zval je delegate, naj pomagaj armadni upravi pri demobilizac ji armade.

Objavilo se je tudi, da se je Reki zopet napravilo red. 79 polk se je udal brez vsakega pre livanja krvi.

House in Poincare.

Pariz, Francija, 28. oktobra. — Predsednik Poincare je sprej danes popoldne polkovnika Edvar da M. House, ki mu je predložil svoja poverilna pisma kot posebn zastopnik vlade Združenih držav pri evropskih vladah.

RAZPIS SLUŽBE.

Eksekutiva Slovenskega Republikanskega Združenja išče KORESPONDENTA, ki je zmožen pravilne slovenske in angleške korespondence na pisalnem stroju. Stenograf ima prednost. Plača po dogovoru. Prošnje je poslati na naslov: Anton J. Terbovec, Box 1 Cicero, Ill. (29-30—10)

Vesti iz stare domovine

(Jug. Čas. Urad, Washington, D. C.)

Ob odkritju spominske plošče dr. Kreku v Št. Janžu.

"Slovenski Gospodar" piše 22. avgusta:

Vlada je poslala v Št. Janž štiri strojne puške in dve stotniji honvedov (ogrskih domobrancev), ki pa niso imeli prav nobenega opravka. Vladal je vzoren red in mir.

Čehi in Poljaki so po bratovsko občevali s priprostim ljudstvom in prav dobro smo se razumeli. Sklepali smo zvezo in odkritosrčno prijateljstvo z našimi severnimi brati. Vsi so povdarjali, da jih je sprejem na slovenskih tleh tako veselo presunil in ganil, da ne bodo nikdar pozabili tega dne.

Poslance in goste so na povratku na posameznih postajah zopet burno pozdravljali. Ko se je napravil večer, pa so po gorah zažareli kresovi, kar je slovanske goste posebno veselo presenetilo.

Ta dan ostane zapisan v zgodovini Jugoslovanov kot zgodovinski dan prve vrste. Slovenci, Hrvati in Srbi smo sklenili zvezo, tesno prijateljstvo z močnima severnima narodoma: z milimi nam brati Čehi in Poljaki. In ta zveza nam je poroštvo lepše in srečnejše bodočnosti.

Šusteršičevo lopovstvo ob ljubljanskem kongresu.

Zagrebške "Novine" pišejo 20. avgusta:

Šusteršičeva vlada je potom emisarja dr. Lampeta odredila, da se ne smejo držati na zborovanjih nikaki govori. To je vzbudilo silno ogorčenje med prebivalstvom. Slišati je bilo klice: "Izdajalci naroda!" Toda kljub temu je dr. Korošec govoril ob silnem navdušenju ter je ovacija trajala več minut. "Ker nam ni dovoljeno govoriti", tako se je izrazil, "vam hočem prečitati pismo s poročilom našega vrednega škofa dr. Jegliča."

Knezoškof Jeglič "pošilja prisrčne pozdrave vsem slovenskim gostom in jih vzpodbuja, da vstrajajo v borbi za neodvisnost in narodno svobodo, katero morejo Slovani doseči edinole s skupnim delovanjem".

Odločne škofove besede so povzročile ovacijo ter nepopisne manifestacije.

Izrek dr. Korošca na ljubljanskem kongresu.

"Hrvatska Država" poroča 20. avgusta:

Tekom svojega govora na ljubljanskem kongresu se je izrazil dr. Korošec: "Mi smo podobni novemu letošnjemu vinu. Ako ga (vino) spravite prehitro v posodo, ne da bi mu dali dovolj časa za kipenje, bo razneslo sod, v katerem je shranjeno." (Splošno odobravanje in ploskanje.)

Od Gdanskega do Trsta.

"Münchener Neueste Nachrichten" poročajo z Dunaja:

O slovanskem kongresu v Ljubljani smo izvedeli naslednje podrobnosti:

V brzojavki, katero je poslal dr. Kramář Jugoslovanskemu Narodnemu Svetu, pravi med drugim: "Z velikim veseljem pozdravljam pozdravljam osnovanje Jugoslovanskega Narodnega Sveta v skupno korist naših dveh narodov."

Poljski poslanec grof Skarbek je izjavil: "V trenutku, ko je Nemcem dovoljeno imeti program "Od Baltika do Bagdada", je tudi nam Slovanom dovoljeno imeti devizo: "Od Gdanskega (Danzig) do Trsta!" Grof Skarbek je tudi rekel: "Nihče se ni toliko naučil od te vojne, kakor ni Slovani. Reči smemo, da je sedaj prvikrat govoril zastopnik poljskega naroda v Ljubljani. Vsi, ki smo tukaj, nimamo drugega na umu, kakor privesti naš skupni ideal do realizacije."

Jugoslovani in avstrijski parlament.

"Budapesti Hirlap" piše 24. avgusta:

Iz Zagreba smo prejeli poročilo, da se je vršilo vsporedno z jugoslovanskimi razpravami v Ljubljani več sej Jugoslovanskega kluba. Tekom debate, katere sta se udeležila dr. Korković in Šurmin (poslanca v hrvatskem saboru), je bilo sklenjeno, da bo Jugoslovanski klub zahteval z ozirom na položaj v Bosni in Hercegovini ter v Dalmaciji, da se nemudoma skličejo delegacije avstr. parlamenta in da bo kar najbolj energično nasprotoval vsakemu poskusu, da bi se zasedanje izpolnilo edinole z načrtom glede obdačenja.

ZDRAVA AMERIKA, JUGOSLOVANI TE POZDRAVLJAJO!

Zašlo je krvavo solnce, nad trhleno Avstrijo. Odprl se je grob, iz katerega vstaja Jugoslavija, da pade vanj za vedno Avstrija. Po črnem petku je napočila naša Velika Sobota, naše narodno Vstajenje.

Dan 19. oktobra 1918 je zadnji dan našega črnega robstva pod Avstrijo, a prva zora naše svobode.

Mogočna Amerika je izrekla po svojem velikem predsedniku, prvemu državljanu Novega Sveta, ki se poraja iz krvi in trpljenja smrtno obsodbo nad Avstrijo in uvedlo v družino svobodnih narodov Jugoslovane.

Nihče več nima ni oblasti ni pravice, usiljevati Jugoslovanom svojo voljo za zakon. Jugoslovani imajo sami odločevati o svoji usodi, oni sami imajo odrejevati ono kar bo zadovoljilo njih težnje pravice in usodo v veliki družini narodov.

Usoda Jugoslovanov je sedaj v njihovih lastnih rokah. Vollja in odločitev naroda je vrhovni in edini temelj in zakon, na katerem bodo Jugoslovani izšli iz sužnosti in vnišli v hram svobode. To naznanja svetu in našim dosedanjim gospodarjem Amerika, to sporoča in zagotavlja nam Jugoslovanom svobodna Amerika, ki postaja mati in zaščitnica našega naroda in svobode.

To bo odmevalo kot glas angelske trobljе od kraja do kraja naše stare, slavne domovine, ta glas bo dal nove moči bojevnikom in narodnim delavcem, v prvi vrsti pa našemu izmučenemu narodu da rušijo vsi junaško, složno in možko vse staro, zarjavelo in neveljavno, a da dvigajo, zidajo in utrujejo vse novo, svetlo in večno.

Iz Amerike prihaja svetloba, da razsvetli in ogreje krvave glave in izmučene ude našega naroda; v hram našega narodnega osvobojenja in zjedinjenja prihaja na odlično mesto veliki nositelj novega življenja, nove dobe, naš jugoslovanski Lincoln: **Woodrow Wilson.**

Zdrava, Amerika! Čast in hvala, Woodrow Wilson!

Pozdravljajo te Jugoslovani, ki vstajajo iz groba v novo, svobodno življenje.

Don Niko Gršković.

R. J. RICH

Candidate For

COUNTY SURVEYOR

General Election Nov. 5th, 1918

Jaz, sedanji District Engineer, kandidiram za Surveyorja za St. Louis County, Minnesota. Zatorej, Slovenci-volilci, ne pozabite na volilni dan oddati svoj glas in naredite križ za R. J. RICH. V slučaju, ako me boste kaj rabili, vam bom tudi pomagal, ker sem dobro znan pri Slovencih v St. Louis Co.

(29-31—10)

Oženite se

Pošljite nam samo EN DOLAR in poslali vam bomo popoln Ženitvanski katalog z natančnim opisom, SLIKAMI, imeni in naslovi mnogih dzklet in nekoliko odov, ki iščejo dobrega ni poštenega moža. Lahko samí pišete in sklenete srečen zakon. Mi smo zmožni storiti pošteno in dovoljeno posredovanje, zato ne štedite dolarja, ki je posredi med vami in ZAKONSKO SREČO.

Pišite še danes na:

RELIANCE F. CLUB

Box 876 Los Angeles, Cal.

Pri spahnenju in zdrobljenju

vdrgnite takoj s Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

V rabi že 50 let pri slovenskih družinah in priljubljen kot domače sredstvo.

Edino pravi s varstveno znamko sidra

35c. a 65c. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Voditeljem naroda!

Spisal Leo Štrukelj.

Kje ste voditelji troimenega naroda? Kje ste voditelji Jugoslavije?

Slovenci, Hrvati in Srbi so en narod, to se je tisočkrat povdarjalo na vseh zborovanjih in predavanjih, kar sem jih še do danes slišal, in da bo narod volil, v kaki obliki naj bo bodoča država.

To so nam slikali in kazali Slovensko Republikansko Združenje, Slovenska Narodna Zveza, Srbska Narodna Obrana.

Obsojam pa voditelje srbskega naroda (Narodne Obrane) in Jugoslovanske Matice. Ti gospodje so hodili okrog Slovencev in Hrvatov ter nam pridigali le o Jugoslaviji in zvezi med nami; govorili niso o nikaki srbski dinastiji ali kraljevini Karadžordževićev.

Kakšno stališče so ti gospodje danes zavzeli? Govorili so le o narodni skupščini, da bo ljudstvo samo odločevalo.

Slišal sem pred par meseci različne govornike, kateri so nam jako v lepi obliki slikali našo bodočnost. Da bo v stari domovini vsak glas Slovenca, Hrvata in Srba prišel v poštev, da si bo ljudstvo izbralo ali republiko, ali zloglasnega Petra Karadžordževića za kralja. V tem smislu da bo narod odločeval v domovini, kar priznavam za popolnoma pravo. Ali gospodje pri srbski vladi so se sedaj drugače izrazili, da oni ne bodo upoštevali narodá, ampak da bodo preplavili slovenska in hrvatska tla s svojo vojsko.

Toda ministrski predsednik srbske vlade Pašić premalo pozna nas Slovence in Hrvate. Mi smo v boju proti vsaki dinastiji in samovladi, potem pa naj bodo to Hohenzollerneci, Habsburžani ali Karadžordževići.

Ni še dolgo, ko so bili voditelji srbskega naroda obenem špijoni srbske vlade, pohlevni med Slovenci in Hrvati, kajti takrat je bila Srbija mala in revna in tudi poražena brez vojske; takrat se ti gospodje niso izrekli za veliko Srbijo.

Profesor Pupin, predsednik Jugoslovanske Matice v New Yorku, je pisal v "New York Times", da on in njegova stranka se strinjata z dinastijo Karadžordževića. Pozabil je ta veliki gospod, da je on, ko se je ustanovila Jugoslovanska Matica, rekel, da zavzema stališče Jugoslovana in z lepimi besedami ter s hinavskimi govori dobil Slovence in Hrvate v svoj krog. On takrat ni bil za dinastijo, ampak le za Jugoslavijo in ne za veliko Srbijo, kakor je danes. Gospod Pupin in njegov pomagač dr. Grgin sta zabredla v jako kalno vodo; Slovencev in Hrvatov ne bodeta peljala čez njo, kajti mi imamo že preveč izkušenj.

Tako je tudi pred kratkim časom v Tammany Hall na zborovanju za Liberty Loan dr. Radosavljević povzdigoval Karadžordževića in jih predstavil kot prihodnje vladarje Jugoslavije. Mr. Petrović, srbski advokat in predsednik krajevne podružnice Srbske Narodne Obrane, je po zborovanju izjavil, da dr. Radosavljević ni zavzel pravega stališča, da je povzdigoval kralja. Vsled tega je dr. Trivunac pisal društvom Srbske Narodne Obrane, da on, kot glavni predsednik te organizacije, pozivlja društva, da odstavijo g. Petrovića, ker je nastopil proti kralju. Društvo je tej zahtevi ugodilo.

Kar je društvo storilo, je za nas postranska stvar. Važno pa je je za nas le dejstvo, da zastopa Srbska Narodna Obrana in ž njo na čelu dr. Trivunac monarhistično načelo. Zaradi tega v političnem oziru Slov. Nar. Zveza ne more imeti nikake zveze s Srbsko Nar. Obrano, še manje pa z dr. Trivunacem, kajti oba zastopata in zahtevata kraljevsko vlado za bodočo Jugoslavijo.

Ker je strah pred srbskim kraljem tako vkoreninjen med Slovenci in Hrvati, je to glavni vzrok, da naši ljudje le ne radi pristopajo k organizacijam, naj si bo to k SRZ. ali pa k SNZ., zato je potrebno, da se ta strah odstrani. Pokazati je treba pravo barvo Slov. Nar. Zveze, kakor tudi Slov. Rep. Združenja.

Sedaj, gospodje voditelji obeh strank, priznoznati sem vam mora, da ste storili nekaj za svoj narod in da ste zmožni tega tela.

Torej, gospodje vedátelji, narod stoji pred vami s povzdignjenimi rokami ter vas prosi, da ga vodite k zmagi, ker narod vidi, da je le v združenju moč. Torej sedaj vas naj ne deli ne Kristan, ne Vošnjak ali si bodi Trumbić. Ako so se v starem kraju združili vsi socijalisti, klerikalci in liberalci, ne sme biti tudi tukaj razlike; torej zdaj pokažite vi in narod je z vami. vam ne sme biti sebičnost za cilj, ampak narod. Upam, da to tudi upoštevate.

V tej zadnji uri smo razkosani na dva kosa. Ali je mogoče, voditelji Slov. Rep. Združenja in voditelji Slov. Nar. Zveze, da se združite v eno močno maso? Saj vsi imamo ene in iste cilje, da se borimo proti vsakemu monarhu. Ako tega ne storite, ste največji zajci iz avstrijskih strelnih jarkov ter bojazneži, izdajalci svojih bratov in oskrunitelji nedolžnih slovenskih teles. Šele sedaj bodete pokazali, da niste avstrijski dezerterji in da vas ni poslala Avstrija sem po naročilu, da zasejete med nami boljševizem. Le tedaj, ako se združite, ste se pokazali, da ste junaki in da delate za narod.

Priporočam vsem podružnicam Slov. Rep. Združenja in glavnemu odboru v Chicagi, kakor tudi Slovenski Nar. Zvezi v Clevelandu in njenim podružnicam, da zavzamejo isti korak kot ga je podružnica Slov. Nar. Zveze Ilirija v New Yorku, da se združimo; v to je bil imenovan poseben odbor.

Le tedaj bomo lahko stopili pred javnost in druge velike vlade, naprimer pred vlado Združenih držav in pred največjega zagovornika in predsednika Wilsona kot ena masa.

Voditelji, vi boste krivi našega gorja, vi boste prokleti v poznih letih od naši h potomcev, ako ne boste dosegli, kar lahko dosežete danes. Vi odgovarjate za narod in bodočnost naroda. Narod je z vami in vas gleda s solzami, kam ga vodite; mi smo vaše ovčice in vi ste pastirji. Ako vi ne čuvate ovac pred volkovi, ste ravno vi največji volkovi svoje črede, ker bi jo lahko rešili, da ste se zedinili proti lačnim volkovom!

Vem, največja zapreka k temu je zloglasna krfska deklaracija. Naj je bila sklenjena pod katerimikoli pogoji, naj je bila še tako velika potreba, da jo je v imenu Slovencev podpisal tudi dr. Vošnjak, priznati moramo, da ta deklaracija ni v soglasju demokratičnega duha; Slovencev in Hrvatov je 99 odstotkov demokratov in republikancev.

Zato prediagam Slov. Nar. Zvezi ter vsem njenim podružnicam, da se izjavijo vsi proti krfski deklaraciji in da se združimo s Slov. Rep. Združenjem v eno močno maso, ker potem ni Slovenca, da ne bi pripadal k tej masi.

Predlagam to iz sledečih vzrokov:

1. Slovenci in Hrvati smo skozi in skozi demokratičen narod ter zametujemo vsako monarhijo.

2. Slovenski in hrvatski narod zahteva to v stari domovini.

Pretekli teden so objavili časopisi, da se je razglasila hrvatska republika. Ker pa hrvatske republike brez Slovencev si ne moremo misliti, zato se mora trditi, da poročilo ni bilo točno; in že naslednjega dne so prinesli listi vest, da je bila razglašena republika Ilircev, tedaj Slovencev skupno s Hrvati.

3. Ker je predsednik Wilson v svojem govoru na avstrijsko mirovno prošnjo odgovoril, da ima jugoslovanski narod pravico določiti obliko svoje vlade.

Iz teh vzrokov naj se vsa krajevna društva Slov. Nar. Zveze izrečejo proti krfski deklaraciji kakor se je društvo Hirija št. 23 v New Yorku, ker nikakor ne sme biti podlaga ustave bodoče jugoslovanske države.

Sklep podružnic naj se objavi v listu "Glas Naroda" s pozivom na bratska društva, da na svoji prihodnji seji sklenejo isto.

Pokazati moramo javnosti, da smo za neodvisno jugoslovansko stvar in državo brez kralja, to je republiko.

Le na ta način delujemo v smislu modernega naziranja in v smislu programa največjega moža sveta Wilsona za preustroj svetovne demokracije.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Krokodilove solze Erzbergerja

Naprej v slovansko legiio!

Slovenci, Hrvati in Srbi!

Z dovoljenjem predsednika Zdr. držav in po naredbi vojnega ministra se je pričelo upisovanje v Slovansko Legijo, ki se osnavlja kot poebna enota v sestavu ameriške vojske in pod slavno ameriško zastavo. Ta legija bo strogo prostovoljska ter morejo stopiti v njo vsi Slovenci, Hrvati in Srbi v starosti od 18 do 45 let, ki niso ameriški državljani.

Vzvišeni cilj te legije je borba proti nemškemu in madžarskemu tiranstvu in za osvobojenje našega celokupnega naroda.

Zaščitnica Jugoslovanov, močna in silna Amerika, vaša druga domovina, vaše pribežališče in zaslon, vas kliče v svoje ponosne vrste, da vas povede na ona polja, kjer se ruši vaše ropstvo in gradi srečnejša vaša bodočnost.

Ona je v polni meri sprejela pravične aspiracije našega naroda, aspiracije, ki bodo konečno zjedinile cel naš narod, ki bodo vam in vašim svojcem doma vrnile vaše lepe kraje, vaše sinje morje in vašo zaželjeno s krvjo izvojevano svobodo.

Zadnjo soboto se je izrekel veliki predsednik te plemenite dežele strahovito obsodbo, ki je konečno porušila temelje brutalni sili in zločinskemu gospodstvu naših stoletnih tlačiteljev, obsodbo, ki pomeni smrt za naše tirane in življenje za nas in naše potomce.

S to obsodbo se je postavila — Amerika za nas.

Ali se moremo le en trenutek pomišljati, da se tudi sami postavimo za Ameriko? Moremo-li odgovoriti z NE v času, ko nas pozivlja, da z dejanji delujemo za naše osvobojenje in da dokažemo, da smo vredni svobode?

Vojna se bo podaljšala, o tem ni dvoma. Sovražnik še ni popolnoma strt, ali strt mora biti.

Ali hočemo mi Slovenci, Hrvati in Srbi dopustiti, da se vojna podaljša brez nas, brez našega sodelovanja? Ali hočemo odkloniti to sodelovanje v vojni, ko ga od nas zahteva Amerika, ki nam je ravno sedaj dala potom svojega predsednika jamstvo za našo svobodo in neodvisnost? Ali hočemo le trenutek dopustiti, da pade na nas sumnja, da smo ravnodušni napram naši svobodi ali da nam je zmaga Nemcev in Madžarov dražja in bližja od zmage Resnice in Pravice, od zmage Amerike?

Sedaj je čas, ko se kroji usoda sveta. Amerika in zavezniki hočejo, da bo ta usoda boljša od prejšnje, hočejo, da bodo vsi narodi širom sveta sami svoji gospodarji, da si urede svoje države po svoji lastni volji in da enkrat za vselej odvržejo robstvo in jarem z onih, ki so ga nosili skozi stoletja.

Naš bedni, trpeči narod je dovolj dolgo ječal v robstvu. Sedaj je prišel zanj čas, da se vzdigne in da se otrese jarma krivoprisežnih Habsburgov.

Prišel je čas, da bodo Slovenci gospodarji na svoji zemlji, Hrvati na svoji in Srbi na svoji. Zjedinjeni v samostojno in popolnoma enakopravno državo na podlagi popolnega in po ničemur omejenega narodnega samoodločevanja, se jim obeta zelo sijajna bodočnost in vedra sreča.

Da se to doseže, ni dovolj, samo čakati, da nas zavezniki osvobode in da nam izroče našo svobodo kot miloščino, katero smo izprosili. Tudi mi sami moramo biti na tem svetem delu in moramo z borbo zaslužiti in izvojevati svojo svobodo.

Čim bolj se bomo vdeležili, tem večja je naša pravica na svobodo...

Našemu narodu v domovini je odvzeta prilika in možnost, da se z orožjem v roki bori za svoje osvobojenje. Ali naš narod v domovini čaka, da sliši zvenket mečev svojih bratov iz svobodne Amerike, čaka z lavorovimi venci v roki, da ovenča zmagonosne brate ob prihodu v osvobojeno domovino.

Kdo je med vami, bratje, ki bi ne hotel pripraviti zasužnjenim bratom in sestram to veličastno in silno radost? Kdo od vas ni voljan iti pod zastavo Amerike v svojo domovino, da otre materam in vdovicam solze, da poljubi one naše jadne sirote, izmučene in izstradane naše otroke?

Ne! — Ni ga med vami in ne sme ga biti!

Pustimo v tem velikem času na stran vse svoje prepire, zjedinimo se kot en mož na velikem poslu osvobojenja. Pokažimo, da ni ugasnil v nas sveti ogenj, ki je v času nevarnosti zjedinil ves naš narod.

Ako zdaj ne izvojujemo svobode, je ne bomo nikdar več imeli. Ako pa jo sedaj izvojujemo, bomo prvič okusili slast prave, čiste sreče, prvikrat bomo občutili, kaj pomeni biti človek, a ne rob.

Hrvati, Slovenci in Srbi!

Domovina vas kliče, a Amerika vam daje priliko, da se temu klicu odzovete.

Daje vam to priliko pod svojo zastavo in pod istimi pogoji, ki so odredjeni za njeno redno vojsko. Ona bo skrbela za vas in za vaše matere. Ne bo vam treba imeti skrbi za to, kaj bo z vašimi svojci, ako boste vi ranjeni ali ako položite življenje na altar domovine.

Amerika bo postala vašincem i mati i hraniteljica.

Odzovite se klicu sužnjev, ki so kri vaše krvi. Odzovite se bojnemu klicu Pravice in Resnice, ki ustvarja boljšo srečo bodočim rodovom. Odzovite se vašemu srcu, v katerem gori sveti ogenj ljubezni za vse, kar je naše!

Bodite junaci in osvoboditelji! Zaslužite venec slave!

Prijavljajte se v Slovansko Legijo!

Washington, D. C., 22. okt. 1918.

Jugosl. odbor za Slov. Legijo.

Bolgarski Krvni Čaj

To je izvrstno zdravilo,

ker se ga lahko rabi za vsakega člana družine od dojenčka do stare matere. V vsakem domu bi moralo biti ob vsakem času. Da se premaga prehlajenje, ga je treba vzeti vrelega, ko se gre spat. Deluje naravnost na magičen način. Dela kri bogato in čisto, odstranjuje zaprtje, odstranjuje neredosti v jetrah in ledicah, v drobju in želodcu.

Po pošti odposlano in zavarovano, zavitek ki zadostuje za celo družino, stane $1.25. Pet zavojev po pošti $5.00. Če hočete, vam pošljemo po C. O. D. Naslovite na H. H. Von Schlick, predsednik Marvel Product Co., 9 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

SLOV. DELAVSKA PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 1. avgusta 1908. — Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1096 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 11a, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 631 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 29 Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 98, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1128 Fabyan St., City View, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 157th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 12, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TREBINČIČ, R. F. D. 8, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 63 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, ostroma njih uradniki, so uljudno prošeni, pošiljajo vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštnih, Expressnih ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blaž Novak, Title Trust & Guarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo s mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

INICIJATIVNI PREDLOG DRUSTVA ŠTEVILKA 3. — PREDLOG ČLANOM SDPZ.

Društvo "Zaveznik", štv. 3 Slovanske Delavske Podporne Zveze je sprejelo in priporoča cenjenim bratskim društvom v podporo v svrho splošnega glasovanja sledečo

RESOLUCIJO.

S. D. P. Z. je priključena Slovenskemu Repub. Združenju, kar z vsemi močmi podpiramo in odobravamo. Logično je, da kot zavedni člani SDPZ. in obenem v polni simpatiji s RSZ., katere član je naša vrla organizacija, ne moremo priznavati za glasilo organizacije lista, kateri ruje v nasprotni smeri. Naša organizacija je na delavski podlagi, SRZ. je organizirana in delujoča za osvoboditev Jugoslovanov izpod monarhij, kar je tudi važno vprašanje za delavstvo. GLAS NARODA, sedanje glasilo SDPZ. si je izbral za nalogo delovatgi proti temu stremljenju našega naroda — proti edino pravilni osvoboditvi jugoslovanskih narodov, in s tem deluje za nadaljno suženjstvo naroda pod MONARHIJO.

Vse zadeve, tičoče se organizaije, se zamorejo priobčiti v glasilu po enkrat na teden, iz česar sledi, da za glasilo popolnoma zadostuje tednik. Organizacija plačuje nad 160 naročnin glasilu (namreč društveni mtajnikom in gl. odbornikom). Dnevnik stane še enkrat toliko kot tednik. Ako vzamemo ekonomsko vprašanje v obzir, smelo izjavimo, da izda organizacija, ako ima dnevnik za glasilo, v to svrho nad $300 letno več kot pa ako ima tednik.

Glas Naroda je glasilo preštevilnih jednot in jednoti, zvez in zvezic, da bi mogle vse pričakovati dobrega napredka, vsled česar smo mnenja da je za našo organizacijo bolje, ako ima za glasilo list, katerega nima preveč podpornih organizacij za glasilo in ki v resnici zastopa delavske interese v vseh ozirih.

Iz zgoraj navedenih razlogov je sklenjeno, da odstrani naša organizacija GLAS NARODA kot uradno glasilo ter ga nadomesti s PROLETARCEM (kateri je sedaj pomožno glasilo). Namesto pomožnega glasila pa naj se postavi ENAKOPRAVNOST.

Nadalje je sklenjeno, da se da gornja resolucija članstvu na splošno glasovanje, in ako nadpolovična večina glasujočih odglasuje v prid resolucije, se nalaga gl. odboru v dolžnost, takoj po glasovanju podvzeti primerne korake v smislu te resolucije.

Za društvo "Zaveznik", št. 3 SDPZ.:

Stephen Zabic, predsednik. — Louis Krasna, tajnik. — Mihael Vadnal, blagajnik. — Avgust Orel, zapisnikar.

V smislu pravil SDPZ. je zgorajšnja resolucija odprta bratskim društvom v podporo in sicer z dne 1. septembra do dne 15. oktobra 1918. (To je za dobo šestih tednov).

Resolucija (predlog) mora biti v teku šestih tednov podpirana od desetih društev iz štirih raznih držav, nakar se more izdati na splošno glasovanje.

Zgorajšni inicijativni predlog so podpirala sledeča društva:

Pomočnik, št. 2, Johnstown, Pa. (s pripombo, da naj se da na splošno glasovanje lista Proletarec in Enakopravnost, na kar naj bode za glasilo list, kateri dobi večino glasov).

Zarja Svobode, štv. 11, Dunla, Pa. (potom incijative slične dr. številka 3).

Od boja do zmage, štev. 22, La Salle, Ill.

Trpin, štv. 30, Breezy Hill, Kans.

Edinost, štv. 34, Yukon, Pa.

Orel, štv. 40, West Newton, Pa.

Mirni Dom, šv. 45, Johnstown, Pa.

Delavec, štv. 51, Cleveland, Ohio (s pripombo, da naj se da na glasovanje Enakopravnost in Proletarec, kateri izmed imenovanih dobi večino, naj bode bode glasilo, pomožno glasilo naj odpade.)

Bodočnost, štv. 65, Stanton, Ill.

Vstanite bratje, štv. 90, Gross, Kans.

Združeni Balkan, štv. 68, Clinton, Ind.

Rudeči Orel, štv. 105, White Walley, Pa.

Zarja Svobode, štv. 133, Leadville, Colo.

Sloga, štv. 149, East Palestine, Ohio.

Kot zgoraj razvidno je inicijativni predlog društva štv. 3 podpiralo 14 društev iz 6 raznih držav. Inicijativni predlog je torej v smislu pravil zadostno podpiran, za kar se bode vršilo splošno glasovaije o premembi glasila. Glasovanje posameznih članov se prične dne 20. oktobra in se vrši do vštetega dne 1. decembra 1918.

INDIVIDUALNA GLASOVNICA O PREMEMBI GLASILA SDPZ.

— 1 —

Ako ste za to da se Glas Naroda odstavi kot glasilo S. D. P. Z. zaznamujte s križem (X) v četverokotu pod besedo "da", ako ste proti odstavitvi Glas Naroda kot glasilo zaznamujte s križem (X) pod besedo "ne".

	DA	NE
Ali se zato da se Glas Naroda odstavi kot glasilo SDPZ.		

— 2 —

Zaznamujte s križem (X) v četverokotu poleg **enega** imenovanih listov katerega bi naj se po Vašem mnenju vzelo za bodoče glasilo ako bode večina glasujočih glasovala za premembo glasila.

Ako bode večina glasujočih članov glasovalo za odstavitev Glas Naroda kot glasilo S. D. P. Z. kateri list naj bode bodoče glasilo:	Proletarec		
	Enakopravnost		

— 3 —

Ako ste za to, da ima S. D. P. Z. poleg glasila tudi pomožno glasilo kot do sedaj zaznamujte s križem (X) v četverokotu pod besedo "da", ako ste pa za to, da v bodoče pomožno glasilo odpade, zaznamujte s križem (X) v četverokotu pod besedo "ne".

	DA	NE
Ako bode večina glasujočih članov glasovala za odstavitev Glas Naroda, naj se za bodoče glasilo imenovani list kateri dobi manjšino glasov smatra za pomožno glasilo.		

Član društva ..... št. .... v .....

Dne .....

.....
podpis glasujočega.

Opomba: — Glasovanje se vrši individualno, to je da vsak član sam za sebe glasuje. Vsak glasujoči član se mora na glasovnico podpisati in jo oddati društvenemu tajniku najkasneje do dne 1 decembra 1918. Po 1. decembru oddane glasovnice se ne bode upoštevalo.

GLEDE GLASILA S. D. P. ZVEZE.

Ko dobim zadnje glasilo SDPZ., kar ostrmim, ko opazim glasovnico, katero ste natisnili na povelje nekaterih društev.

Cenjeni člani in članice, premislite dobro — zakaj?

Premislite dobro, katero glasilo boste izvolili, če boste zavrgli GLAS NARODA.

Če izberete glasilo, katerega predlaga glavni odbor, ne bo več dolgo, ko bo glavni odbor v zvezi s par društvi zahteval, da mora vse članstvo S. D. P. Zveze tako misliti kot mislijo glavni uradniki.

Kdor ne bo hotel biti takega prepričanja, kot so glavni uradniki, se morda že lahko zgodi, da bo črtan iz SDPZ.

Ta glasovnica je posledica diktatorstva par zagrizenih fanatikov.

Glavne uradnike in uradnike dotičnih društev, ki so odobrili dotično resolucijo, vprašam, kaj bi rekli, če bo GLAS NARODA zahteval, da morate biti ravno istega prepričanja, kakor je on?

Člani in članice, resno vas svarim, ne dajte se zavesti!

Kaj lahko se vam namreč pripeti kaj takega, kot sem zgoraj omenil.

Proč z vero in politiko iz S. D. P. Zveze!

Ringo, Kansas, **M. Bernik, večletni član SDPZ.**

Društvo "Sloga" št. 80, Philadel phia, Pa.

apelira na članstvo naše vrle organizacije SDPZ., naj bi si vsaki član vzel dobro v pretres, predno bo glasoval za bodoče glasilo, — mogoče veliko članov to ne vpošteva, — ako pa vso stvar dobro premislite, boste našli, da je to velikega pomena. S tem glasovanjem se bo veliko pripomoglo k napredku ali pa tudi k nazadovanju.

Naše društvo nikakor ne odobrava, da se je našo organizacijo priklopilo k SRZ. S tem so gospodje v glavnem uradu pokazali, da se toliko številnega članstva ne treba vpoštevati.

Ali nismo vsi člani enakopravni? Nima vsak član ene in iste pravice? Ali se je članstvo kedaj vprašalo o tem?

Nekateri bodo odgovorili, da je to dobra stvar.

Ali vzemimo slučaj, da ravno tako bi oni mogli k kakšni prav slabi stvari priklopiti našo celo organizacijo. Saj se na članstvo ne vpošteva.

Le dobro premislite, ali ni res tako?

Nam se nikakor ne zdi zadosten vzrok, da so hoteli glasilo Glas Naroda odstraniti, in največ zato, ker Glas Naroda ni za SRZ. S tem so se nekateri gospodje pokazali, da vsekakor hočejo politiko vsiljevati članstvu.

Zato pa apeliramo na vse članstvo, da vpoštevajte to, — branimo politiko v našo organizacijo. Naša organizacija je bila le podporna, taka naj ostane tudi v bodoče. So druga politična društva, tam naj politikujejo. Mi predobro vemo iz lastne skušnje, da ako se bo začelo politikovati, s tem se bo zasejal prepir, in s tem bo Zveza nazadovala.

Čemo zdaj zopet to glasovanje, ter se priporoča že zopet neki novi listič? Vsled tega da se mu vsaj nekoliko odpomore.

Vsak količkaj zaveden član mora pripoznati, da bo taka organizacija le z glasolim v tako napredem in razširjenem listu kakor je Glas Naroda veliko bolj napredovala, kakor pa v lističu, ki niso veliko vpoštevanja vredni.

Predbaciva se, da ima Glas Naroda preveč glasil raznih zvez in jednotie. Ali ni s tem pokazano, da se oni dobro zavedajo svojega napredka? Samo poglejte JSKJ., koliko let je Glas Naroda njeno glasilo in kako je v tem času napredovala.

Todaj delujmo vsi edino le v korist in v procvit naše prekoristne Zveze, nikakor pa ne v korist samo nekaterim.

Sklenjeno od članstva, da se odpošljeta dva spisa, eden v gl. urad, drugi pa v glasilo Glas Naroda.

"Sloga" št. 80 v Phila., Pa.

Podpisi:

John Petan, predsednik; Joseph Kozole, blagajnik, Mihael Omerzu, tajnik.

(Društveni pečat.)

Izjava

SLOVENSKIH DUHOVNIKOV V AMERIKI 15. oktobra 1918.

Mi slovenski duhovniki, državljani Združenih držav, na svojem sestanku 15. oktobra 1918 v Jolietu, Ill., s tem izjavljamo:

1. — Da izražamo svoje globoko spoštovanje, hvaležnost in udanost vladi Združenih držav in njih velikemu predsedniku Woodrow Wilsonu v tej njegovi strašni borbi za svobodo in demokracijo ter samoodločevanje narodov sveta.

2. — Da mi s tem dajamo naši vladi in našemu velikemu predsedniku Wilsonu vso svojo moralno in gmotno pomoč in da pozivamo vse Slovence Združenih držav, da naj drage volje prineso vse in vsake žrtve, katere bo zahtevala od njih naša vlada.

3. — Da smo prepričanja, da je trajni svetovni mir mogoč edino na podlagi popolne svobodne samoodločbe vseh narodov in se posebno jugoslovansko vprašanje da rešiti samo na podlagi teh načel.

4. — Da, vživajoč sami pravo demokratsko svobodo v tej naši novi domovini, priporočamo svojim rojakom v stari domovini kot podlago njihovega samoodločevanja ustave Združenih držav.

5. — Da v imenu naroda doma prosimo našo ameriško vlado in našega predsednika Wilsona, da čuva in brani sveta tla slovenske zemlje pri regulaciji novih mejá bodoče Jugoslavije s posebnim ozirom na Trst, Gorico, Primorje, Koroško, Stajersko in Ogrsko.

6. — Da stoje solidarno na izjavi Slov. Nar. Zveze, sklenjene na njeni konvenciji dne 16. aprila 1918 v Clevelandu, Ohio, ki se glasi:

Slovenska Narodna Zveza na svoji prvi konvenciji dne 16. aprila 1918 v Clevelandu, Ohio, svečano izjavlja:

1. Da smo Slovenci, Hrvati in Srbi en narod.

2. Da mi Slovenci osamljeni ne moremo eksistirati in vidimo rešitev našega naroda samo v političnem združenju s Hrvati in Srbi v svojo samostojno in neodvisno državo.

3. Da morajo biti vsi tri deli jugoslovanskega naroda popolnoma enakopravni in da mora biti ta enakost zagarantirana v osnovnih ali temeljnih državnih zakonih.

4. Da stojimo krepko na stališču principov našega predsednika Wilsona, po katerih ima vsak narod elementarno pravico določati si sam svojo usodo in obliko svoje države.

Vsled tega Slovenska Narodna Zveza kot amerikanska organizacija izjavlja:

Da ima jugoslovanski narod v domovini neovrženo pravico, da si uredi svoje politično in državno življenje v svojem ustavotvornem državnem zboru, ki mora biti izraz prave narodne volje in mora imeti najvišjo suvereno oblast.

Vendar pa Slovenska Narodna Zveza v Ameriki, globoko prepričana, da je edino popolna demokracija za zdrav ekonomski in državni razvoj vsakega naroda, predvsem pa jugoslovanskega naroda absolutno potrebna, smatra umestno izjaviti, da mora bodoča ustava našega naroda temeljiti na sledečih modernih demokratičnih osnovah:

1. Popolna svoboda govora in tiska.

2. Popolna verska in politična svoboda.

3. Popolna svoboda pouka.

4. Popolna svoboda združevanja in zborovanja.

5. Splošna, enaka, direktna, tajna in proporcijonelna volilna pravica obeh spolov za vse politične in samoupravne zastope.

6. Najširša avtonomija samoupravnega življenja.

7. Narodni referendum in inicijativa.

8. Odgovornost vseh javnih uradnikov narodu samemu.

9. Popolna enakopravnost vseh državljanov pred zakonom.

10. Odprava plemstva in vseh srednjeveških fevdalnih protidemokratskih predpravic.

11. Podržavljenje velikih posestev, ki so v rokah nemških in madžarskih magnatov.

12. Rešitev agrarnega vprašanja kot najvažnejšega vprašanja poljedelskega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov v smislu socijalne pravičnosti.

7 — Da obsojamo ono politično združenje med nami ameriškimi Slovenci, katerega socijalistični voditelji ki nimajo nobene zaslombe v narodu v starem kraju, hočejo na premeten način pod krinko nekega takozvanega Republikanskega Združenja zanesti med Jugoslovane v Ameriki razdor in nekaj, kar ni nič drugega, kakor goli boljševizem v jugoslovanski obliki.

8. — Izražamo svoje globoko spoštovanje onim jugoslovanskim višjim pastirjem in voditeljem naroda v Evropi, ki so tako odločno odobrili majsko deklaracijo in tako nevstrašeno nastopili za njeno uresničenje, katere jedro je kratko razložil poročevalec Jugoslov. Demokratske Stranke dr. Ravnikar dne 29. in 30. junija 1918 na njenem ustanovnem shodu v Ljubljani, ki se glasi: "Jugoslovani neomajno vstrajajo na načelu narodnega samoodločevanja. Jugoslovani zahtevajo za troimeni narod Slovencev, Hrvatov in Srbov narodno državo, urejeno na demokratskih načelih, v kateri bo priznana enakopravnost vseh razredov in narodnih slojev, brez razlike na spol, katerim mora tajna in direktna volilna pravica odpreti pot v vse zakonodajne in avtonomne uprave od občine do parlamenta. Vse institucije te države morajo biti demokratske, da bo narod sodeloval v najširšem obsegu. V vseh narodnih vprašanjih mora odločevati cel skupen narod potom splošnega glasovanja."

9. — Da izražamo globoko spoštovanje vsem onim našim rojakom mučenikom v Avstriji, ki so morali na sebi občutiti vso težo krute avstrijske avtokracije, potajna in pa našim jugoslovanskim divizijam, ki se bore tako zmagoslavno z zavezniškimi armadami na vseh bojiščih, ter jih pozivljamo, naj junaško vstrajajo v začetem boju do konečne zmage.

Zračno padalo

Z ameriško armado v Franciji, 25. oktobra. — Nemški avijatiki se zdaj zelo uspešno poslužujejo zračnega padala. Zadnje dni se je mnogo nemških aeroplanov unelo vsled našega ognja in sovražni letalci so srečno ušli smrti z uporabo padala. Ako se vname kak naš aeroplan, je letalec v splošnem izgubljen. Nimamo še nobenega slučaja, da bi se rešil kak ameriški letalec iz gorečega aeroplana.

Pred nekaj dnevi je bilo mogoče opazovati pri Grand Pre nemški aeroplan, katerega je ameriški letalec z užigalnim izstrelkom zažgal. Nemški letalec je obrnil svoj stroj naravnost navzgor in se je na to spustil iz njega. Trenutek pozneje se je razprostrlo padalo iz rumene žide in letalec je srečno in udobno pristal 2 milji za našo črto.

Nemški ujeti častniki so kaj radi pripovedovali, kako padalo deluje. Letalec sedi na padalu kot na blazini, dokler ga ni treba porabiti. Nato obrne svoj aeroplan navzgor, da obstane in se spusti.

Imamo mnogo slučajev, da so se nemški avijatiki rešili na ta način in so se rešili za svojo ali pa za našo bojno črto.

Ko se je pred kakimi sedmimi meseci vnel aeroplan majorja Lufberyja, je skočil ven in mislil, da bo padel v reko, toda jo je zgrešil. Splošno se domneva, da bi se bil mogel rešiti, ako bi bil imel padalo. Takoj na to smo pričeli delati na tem problemu, toda v tem času so že Nemci izdelali zračno padalo, mi pa jih še vedno pogrešamo. Imamo pa padala za opazovalce v balonih, toda niso uporabni pri aeroplanih, ker morajo biti bolj natančno izdelani.

Zdaj pa proučujemo nešmko zračno padalo, ki ne kaže skoro nikakega nedostatka. Naši letalci upajo da bodo v kratkem opremljeni s takimi padali in da se jih bo mnogo rešilo posebno pri bombardiranju podnevi, pri katerem poslu so bile izgube največje. Ako aviatik ni zadet, ima izmed desetih slučajev devetkrat priložnost rešiti se z letalom. Brez padala pa skoro ni rešitve.

Strašna osveta

M. V. GOGOLJ.

(Nadaljevanje.)

Pri teh besedah je vzdignil gospod Danilo svojega sina kvišku in ga vroče poljubil: Kaj ne, Ivan, ti se ne bojiš čarodejcev? Nič, reci; tata, jaz — kozak! Dosti je že ne plači več! Kmalu, kmalu pridemo domov — mati ti skuha kašice, polož te spat v zibeljko in zapojčka:

"Ajaj, ljubček, ajaj.
Mili sinček spavaj,
Rasti, vzrasti vsem v zabavo,
Vsem kozakom v čast in slavo
In sovragom ljut kozak!"

— Čuj me, Katarina: meni se zdi, da tvoj oče noče z nama v miru živeti. Prišel je črnogled, kakor da se jezi. — — No, če ni zadovoljen, čemu je pa prišel. Kozaški svobodi ni hotel napiti! Deteta ni ponjčal na rokah! Sprva sem mu hotel vse poveriti, kar mi teži srce, pa nekaj mi je dejalo, da ne, in beseda mi je zastala v grlu. V njem ne bije kozaško srce! Ne! Kadar se dva kozaka srečata, se poljubita kakor rodna brata! No, moja ljuba hlapca, ali je že blizu? Čopki dobita novi! Tebi, Steeko, tebi dar ono, ki je obšita z baržunom in zlatom; snel sem jo Tatarinu z glavo vred; le njegovo dušo sem pustil svobodno. No, priveži čoln! Glej, Ivan, mi smo že prišli, ti pa še plačeš! Vzemi ga, Katarina!

Izstopili so. Izza gore se je pokazala slamnata streha: dedno posestvo gospoda Danila. Zadej je zopet gora in za njo ravan; tam pa, če greš tudi sto vrst ali še dalje, ne dobiš niti jednega kozaka.

III.

Dom gospoda Danila leži med dvema gorama v ozki dolini, ki se vleče do Dnjepra. Hiša ni visoka; na videz koča — kakor jih imajo prosti kozaki, z jedno samo izbo; a dosti je prostora zanj za njegovo ženo, za staro služabnico in deset izbranih dečkov. — Zgoraj naokrog po stenah so police iz hrastovine; tam so povezujene skledice in lonci in druga namizna posoda; med njo se bleste sbrrni kozarci in z zlatom obrobljene čašice, prejete v dar ali pa uplenjene v vojni; nižje doli vise drage muškete, sablje, puške in kopje; vse z lepa ali z grda doblejno od Tatarjev, Turkov ali Ljehov; zato je pa tudi marsikaj poškodovanega orožja in že pri samem pogledu nanj se je spominjal gospod Danilo svojih bojev: zdolaj pod steno so hrastove gladko iztesane klopi; pred klopjo ob peči visi zibelka na vrvicah, predenjanih skozi obodec, ki je pritrjen v strop; tla so narejena iz dobro ubrojene in ugajene gline. Na klopeh spi gospod Danilo, v zibeli pa mirno in lahno malo dete, na tleh po kotih leže dečki. No kozaku je ljubše spati na goli zemlji pod milim nebo; ni mu treba ni blazine ni pernice; podloži si pod glavo svežega sena in se po polju steguje po travi; veselje mu je, vzbuditi se sredi noči in pogledati na visoko z zvezdicami posejano nebo in zadrhteti od nočnega hladu, ki krepča kozaške kosti; steguje se ti na vse strani in mrmra v sanjah, užiga si pipico in se zavija v svoj topli kožuh.

Dolgo spi Buruljbaš po včerajšnji veselici in vzbudivši se pozno, sede v kot na klop in začne brusiti novo turško sabljo, ki jo je dobil v zameno; a gospa Katarina je jela vezati svilen robec z zlatom.

Naenkrat pride Katarinin oče razširjen, čemeren, z inozemsko pipo med zobmi, pristopi k hčerki in jo začne surovo izpraševati, zakaj je prišla tako pozno domov.

— Več kaj, tast, te reči nimaš vprašati nje, ampak mene! Ne žena, ampak mož odgovarja. Pri nas je že taka navada, ne srdi se! govoril je Danilo, ne da bi prenehal z delom: — mogoče, da v tujih nevrnih deželah tega ni — ne vem.

Rudečica je polila surovi obraz tastov in njegove oči so se divje zablesnile.

— Komu bo vendar mar za hčer, ako ne očetu! je zamrmral zase. — No, vprašam te, kje si se klatil v pozni noči?

— A, to je pa druga stvar, dragi tast! Na to ti pa povem, da je že davno, kar sem se izkopal iz plenic. Vem, kako je sedeti na konju, umeiem tudi vihteti ostro sabljo in še marsikaj znam. Vem pa tudi, da nisem nikomur odgovoren za to, kar delam.

— Jaz vidim, Danilo, jaz vem, ti želiš prepira! Kdor se skriva ta gotovo ne namerava ničesar dobrega. — Misli si, kar ti je drago, dejal je Danilo — tudi jaz mislim svoje. Slava Bogu, pri nobeni nečastni stvari nisem še bil; bil sem vedno za pravoslavno vero in za očetnjavo, ne tako kakor oni potepuhi, ki se bogve kje klatijo, ko se pravoslavni bijejo na smrt; potem pa pridejo nazaj in pobero ono žito, ki ga niso sejali; celo umijatom niso podobni, saj niti ne pogledajo v cerkev Božjo. Take bi bilo treba povprašati, kje so se klatili.

— Ej, kozak! Veš kaj.... slabo sicer streljam: na sto sežnjev ti vendar prevrta moja krogla srce, in tudi ne sekam baš najbolje: od človeka ne ostanejo večji kosci od pšena, iz katerega pripravljajo kašo.

Pripravljen sem, je dejal Danilo, in ročno prikrižal zrak s sabljo, kakor da je že prej vedel, čemu jo je nabrusil.

— Danilo! je zakričala glasno Katarina, ga poprijela za roko in obvisela na nji, — pomisli, blaznik, na koga dvigaš roko! — Oče, tvoji lasje so beli kakor sneg, in ti si se razvnel kot nerazumno dete!

— Žena! — je grozno kriknil gospod Danilo — ti veš, da ne ljubim tega; skrbi zase!

Strašno sta zazveketali sablji: jeklo je udarjalo ob jeklo, iskre so se sipale in zakrivale bojujoča se kozaka.

Jokaje se je oddaljila Katarina in šla v posebno sobico, legla na posteljo in zakrila ušesi, da ne bi slišala sabljinih udarcev. Pa kozaka sta se bila tako, da ni bilo možno preslišati njunih udarcev. Sree ji je hotelo počiti, po vsem telesu je čutila, kako se je vrstil zvok za zvokom: tuk, tuk... 'Ne ne! ne pretrpim, ne pretrpim. — Morebiti teče že rdeča kri iz belega telesa kar v curkih; morebiti omaguje — zdaj moj mili; a jaz ležim tukaj!' In vsa bleda komaj še živa je šla v izbo.

Jednako in strašno sta se bila kozaka; ne ta, ne oni ni na boljem. Zdaj napada Katarinin oče — umika se gospod Danilo; zdaj napada gospod Danilo — umika se surovi oče, in zopet sta jednaka. Kipita. Zamahnila sta.... uh! sablji zvenita.... in tresk! sta odleteli ostrini v stran!

— Zahvaljujem se ti, Bog! je dejala Katarina in vskriknila znova, ko je zagledala, da sta kozaka pograbila muškete; napravila sta si kremena, da bi užgala.

Ustrelil je gospod Danilo — ni zadel! Nameril je oče.... star je, ne vidi tako dobro, kakor mlad kozak, vendar se mu ne trese roka. Zagromel je strel.... Omahnil je gospod Danilo; rdeča kri mu je pordečila levi rokav kozakovega župana.

— Ne! — je zakričal. — Ne prodam se tako ceno; ne bojujem se z levico, ampak z desnico. Tam na steni mi visi turška pištola; še nikdar me ni zapustila celo življenje; zlezi s stene, stari tovari! Pokaži se zopet prijatelja! Danilo je iztegnil roko.

— Danilo! zakričaila je obupno Katarina, prijela ga za roko in se mu vrgla k nogam. — Ne proite zase, jaz bi itak več ne smela živeti; nič ni vredna ona žena, ki živi še po smrti svojega moža; Dnjeper, hladni Dnjeper mi bode gomila. — No, poglej na sisina! Kdo poskrbi za to bedno dete? Kdo ga bo ljubkoval? Kdo ga izuči letati na vranjem konju, biti se za vero in svobodo, kdo ga nauči piti in veseljačiti po kozaško? — Umri, sinko! Umri! Nočete te poznati več tvoj oče, glej, kako odvrača svoje lice. O, zdaj te poznam! Ti si zver, pa ne človek! Ti imaš volčje sree, ti misliš kakor kača! Mislila sem, da je v tvojem sreu vsaj kapljica usmiljenosti, da gori v tvojem kamenitem sreu človeško čustvo. Joj! Kako sem se zmotila! Vzradostiš se, tvoje kosti zaplešejo v grobu od veselja, ko zveš, kako vlečejo one divje lješke zveri na ogenj tvojega sina, ko bode sin tvoj kričal pod noži ali v kropu. Oj, poznam te! Iz groba bi vstal in s čapko bi razpihal ogenj, da bi še bolj vzplamtel pod njim!

— Stoj, Katarina! Srčece moje, moj negledni Ivan, poljubi te! Ne, dete moje, nihče se te ne dotakne; vzrastel boš v slavo domovine; kakor vihar bodeš letal pred kozaki, z baržunasto čapko na glavi, z ostro sabljo v roki. Daj, oče, daj roko! Pozabiva, kaj je med nam, kar sem zakrivil na tebi — oprosti! Kaj mi ne daš roke? je govoril Danilo Katarininemu očetu, ki je stal še vedno na istem mestu, ne da bi njegovo lice izraževalo gnjeva ali pomirljivosti. —

— Oče! vskriknila je Katarina objemši in poljubivši ga, — naj bodi nezprosen, oprosti Danilu on te ne razžali več.

— Samo radi tebe, draga hči odpuščam! odgovoril je, jo poljubil in strašno blesnil z očmi.

Katarina je nekoliko zadrhtela čuden se ji je zdel poljub in strašni blesk njegovih očij. Naslonili se je na mizo, na kateri je gospod Danilo prevozoval svojo ranjeno roko in premišljal, kako da ni storil prav in po kozaško, ker je prosil odpuščanja, dasi ni bil nič kriv. —

(Dalje prihodnjič.)

Zmagoslavje slovanske vzajemnosti

(Jug. Čas. Urad, Washington, D. C.)

Poročila o neupogljivem, neumornem in vstrajnem delovanju in brezprimerni požrtvovalnosti našega naroda v stari domovini morajo z občudovanjem navdahniti vsakega zavednega Jugoslovana, ki so izpostavljeni neizmernemu trpljenju in strastnemu pregnanju od strani avstrijske vlade, ne samo do vstrajajo pri svojem prizadevanju vkljub vsem grožnjam in zasledovanjem oblasti, temveč se vedno tesneješe združujejo in vedno dločnejše in odkritosrčnejše delujejo za popolno osvoboditev in zjedinjenje celokupnega našega naroda. Naš narod v starem kraju je odvrgel od sebe vso bojazen, pa tudi mlačnost v narodnem oziru in danes stoji ves narod — z neznatnimi, sramotnimi izjemami — za svojimi voditelji v borbi za svobodo in zjedinjenje. Izdajalec ni danes samo oni, ki dela proti narodu v prid tiranske Avstrije, izdajalcem je proglasil naš narod v nomovini tudi vsakega, ki se v današnjem usodepolnem času ne udeležuje narodnega gibanja, ki se ne zaveda svoje narodne dolžnosti....

Jugoslovani v domovini stoje danes, izvzemši Šušteršiča, Stadlerje in Pilarje, kot en mož na braniku svoje časti in svojih pravic, za izvojevanje svoje svobode in samostojnosti. Tesna vez združuje Slovence, Hrvate in Srbe v tej gigantski borbi, ker vedo, da morejo le tedaj izvojevati svojo svobodo, ako bodo popolnoma složni. In te vezi postajajo z vsakim dnem tesnejše in prisrčnejše, delovanje pa vedno enotnejše, nastop popolnejši in odločnejši. Vse, kar more pospešiti našo borbo, kar more pripomoči do zaželjenega sadu ter borbe, sprejmejo vsi Jugoslovani, tako da vlada v njihovem prizadevanju najpopolnejša enotnost. En cilj — ena borba, to je danes geslo vseh Jugoslovanov.

Edinstveno prizadevanje Jugoslovanov je zadobilo močno oporo in pomoč v bratskem podpiranju Čehov in Poljakov. Vzajemna, medsebojna pomoč med temi dvema slovanskimi plemeni je ne samo potrebna, temveč je naravnost zahteva, kajti eden z drugim stoje in padejo. Zaradi tega so tudi slovenski poslanci v državnem zboru vedno tako odločno držali skupaj, v zadnjem času pa so zastopniki teh narodov sklenili med seboj trdno zvezo za izvojevanje obujnega boja in dosego končnega cilja.

Na velikem slovenskem kongresu v Ljubljani v dneh 17. in 18. avgusta, o katerem smo že poročali in na katerem se je stanovil Slovenski Narodni Svet, je bil položen temelj tej tesni zvezi Jugoslovanov, Čehov in Poljakov. Za danes se omejimo na poročilo v Slovenskem Gospodarju od 22. avgusta, o sprejemu češkin in poljskih zastopnikov, prihodnjič pa bomo objavili natančna poročila o potoku zborovanja v slovenskih listih ter besne napade nemškega časopisja o priliki tega kongresa. Slovenski Gospodar piše o zahvali za sijajen in navdušen sprejem:

Pozdravi Čehov in Poljakov.

Poslanec Stanek je dejal: Dragi bratje! Prišli smo kot gostje v vašo sredo, v vašo Ljubljano, zavedajoč se, da smo močni le v skupnem delu. Ta naša skupnost mora premagati končno vse naše neprijatelje. Prišli smo k vam z zavestjo, da vršite veliko delo tu na našem slovenskem jugu, pirši smo k vam, da se radujemo z vami ob vaših uspehih. Naj živi jugoslovanski narod!

Po burnem odobravanju in vzklikanju je nagovoril množico še zastopnik Poljakov, dr. vitez Glombinski: Dragi bratje! Iskre, na vam hvala za vašo ljubezen! Vaš sprejem na sje presenetil. Vedite, da bijejo naša poljska srca za vas, in vedite, da se čutimo danes Poljaki Slovane. Naj živi Ljubljana, živijo Slovenci, Jugoslovani! Živeli Poljaki! Živela Poljska! je odmevalo kakor silen vihar iz tisočere ljudske množice

Na banketu.

V hotelu Union je bila po sprejemu gostov prirejena od narodnega ženstva skupna večerja za došle češke, poljske, srbske in hrvatske goste. Kot prvi je pozdravil došle goste podžupan ljubljanski dr. K. Triller.

Nato je nazdravil gostom predsednik Jugoslovanskega kluba dr. A. Korošec:

Dragi bratje! Kadar sem vam govoril, da smo Jugosloyani z vami, da vas ljubimo, ste mogli dvomiti, da narod res misli tako, kakor sem vam zatrjeval. Danes pa je narod dokazal ,da je enega srca z nami, da čuti tako, kakor čutimo mi. Vi chi ste naši učitelji. Vam velja naša goreča ljubezen v prvi vrsti. Toda o tem danes ne bomo razpravljali. Toda, kar je bilo današnji dan velikih in važnih dogodkov, eno z mirno dušo lahko tu trdim, da je bilo najvažnejše, da se je vršil danes na ljubljanskih tleh prvi veliki in važni politični govor iz ust zastopnikov poljskega naroda. Visoko je vzplamtela ljubezen našega naroda do bratskega poljskega naroda. Bratom Srbom in Hrvatom stiskamo danes radostne roke. Bratje! Naša fronta je danes neprodirna. Drži jo naša ljubezen in nobena sovražna sila ne prodre. V boju za veliko stvar bomo korakali proti skupnim sovražnikom in bodočnost je naša za vedno!

Za dr. Korošcem so govorili češki poslanec Klofač, grof Skarbek, poslanec Sedkla, urednik Vrtovec, poslanek Soukup, poslanec Petříčič, Poljak dr. Czerneck, poslanec Venek, podpredsednik bosenskega sabora Sunarič in poslanec dr. Budisavljević.

Krasno sta nato proslavljala Jugoslovane še poslanca Kalina (Čeh) in Moračevski (Poljak).

Pozdrav dr. Jegliča.

Veličasno je bilo v soboto zvečer v veliki dvorani Uniona. Dvorana nabito polna. Ob 9. uri so prišli združeni Jugoslovani, Čehi in Poljaki. Zavladalo je nepopisno navdušenje. Pevski zbor je zapel mogočno: "Buči, buči morje Adrijansko". Ko se je polegel vihar navdušenja je vstal predsednik Jugoslovanskega kluba dr Korošec in povdarjal:

"Prepovedano nam je govoriti a ne morejo nam prepovedati čitati pisma." In prečital je pismo, ki ga je poslal ljubljanski knezoškof. Pismo se glasi:

"Slavni zbor! Srčen pozdrav in obilen blagoslov vsem slovanskim gostom z juga in severa. Složno naprej v smislu naših majniških deklaracij! C slogi je moč! — Anton Bonaventura, škof."

Nepopisno navdušenje je zavladalo po teh besedah po dvorani. Dr. Korošec je nadaljeval:

"Sree nam igra veselja, ko vidimo med nami Čehe in Poljake. Bratje so nam ne le samo iz časov lepih vremen, ampak iz časa bojev in da je Jugoslovan pripravljen iti z njimi v smrt za svobodo. Pogum naj velja. S svojim navdušenjem pa ste pokazali, da so si to bratska srca in kako visoko cenimo Čehe in Poljake, in ta njih obisk dokazuje nam, da imamo na milijone somišljenikov za seboj, ki nas ne bodo zapustili. Zato kličemo: Živeli! Dobro došli!"

Temu pozdravu gostom je sledilo veliko navdušenje navzočih z galerije in po prostorni dvorani so pa stoje zapeli: 'Hej Slovani!

Govorili so še Čehi Klofač, Stanek in Vanek, Poljak Glombinski Slovenec dr Ribar in Bosanec dr. Sunarič, ki je posebno povdarjal, da je **slovenski narod najdragocenejši biser Jugoslavije.**

Lepa slavnost se je končala ob 11. uri.

Skupna zborovanja in resolucija.

Ko se je sestavil Narodni Svet kateremu stoji na čelu dr. Korošec, se je vršila seja Jugoslovanskega kluba, katere sta se udeležila hrvatski poslanec Šurmin in narodni voditelj dr. Joso Sunarić. Oba sta se udeležila živahne politične razprave, v kateri se je sklenilo, da z ozirom na trpljenje v ozadju in na fronti, na obupne prehranjevalne razmere in na razne dogodke na vzhodu, dalje z ozirom na nasilja v Bosni, na tamkaj vedno hujše naraščajočo bedo in umiranje naše dece, zahteva klub sklicanje delegacij in državnega zbora. Klub pa je proti takemu zasedanju parlamenta, ki naj bi imelo edini namen spraviti pod streho davčne predloge, temveč zahteva redno zasedanje državnega zbora. Jugoslovanski klub ponovno protestira proti temu, da vlada onemogoča stik poslancev z ljudstvom, da zatira svobodo tiska ter prepoveduje vojakom čitanje narodnega časopisja.

Po seji Jugoslovanskega kluba se je vršilo posvetovanje poljskih čeških in jugoslovanskih poslancev. Po kratki razpravi, katere se udeležili: Poljak Glombinski Čeh Klofač in dr. Verstovšek, se je sklenila naslednja izjava:

"Konferenca, katere so se v Ljubljani dne 17. avgusta 1918 udeležili Poljaki, Čeho-Slovaki in Jugoslovani, se je bavila z vsemi kulturnimi, političnimi, socijalnimi in gospodarskimi vprašanji. Ki se tičejo uresničenja samoodločbe udeleženih narodov, kakor tudi z vprašanjem, kako naj se trajne uredi razmerje teh narodov med seboj. Pri tem se je povdarjala popolna enodušnost vseh odposlancev, tako v vprašanju načel, kakor tudi v vprašanju skupnega postopanja, s katerim naj se dosže skupni cilj."

Govor dr. Tavčarja.

V soboto po seji Narodnega Sveta in skupnega posvetovanja Jugoslovanov, Čehov in Poljakov se je vršila v "Mladiki" skupna večerja za goste. Ob tej priliki so se vrstili znameniti govori. Župan dr Tavčar je povdarjal, da je gospodovala v ljubljanski zbornici pred 50. leti izključno nemščina. Nemci so nas tlačili k tlom. Danes so pa Nemci v Ljubljani le neznatna manjšina. Moč ideje je silnejša kot bajoneti, silnejša kot ohromelo nemško uradništvo. Ljubljana noče več biti sužnja nemške nasilnosti. Poglobili smo zvezo z našimi češkimi brati, in prvič smo pozdravili v Ljubljani poljske čete. Korakati hočemo skupno za enim in istim ciljem. V Ljubljani smo doživeli zgodovinski čin: **ustanovila se je zveza med češkim, poljskim in jugoslovanskim narodom.** Ne strašijo nas več očitanja Nemcev, ki so nas dolže veleizdaje. Mirno bomo korakali naprej za skupnim ciljem do — skupne zmage.

Poljak Glombinski povdarja Težko je bilo naše trpljenje, **toda kakor je prišlo krščanstvo potom mučeništva do zmage, tako je bila potrebna tudi za nas Slovane Kalvarija, preko katere bomo prišli do svobode.** V naši državi ne bomo nobenega pritiskali, prostost vsakemu. Moč ideje in duha živi v nas. Ta moč bo privedla Slovane do velike bodočnosti.

Češki poslanec Franta govori nato v slovenščini: **Vsaka mati ljubi najbolj nesrečnega sina, in mati Slava ljubi vas najbolj, ker ste največ trpeli...**

Uradne odredbe za vstop v slov. legijo

V zvezi z osnovanjem Slovanske Legije v Ameriki je izdalo vojno ministrstvo (War Department) naslednjo odredbo:

— Po navodilih predsednika stopijo v veljavo naslednje uredbe pri novačenju vojske za Slovansko Legijo, ki bo sestavljena iz Jugoslovanov, Čehoslovakov in Ukrajincev, na podlagi zakona za dopolnilo v podporo vojske za fiskalno leto 1919, odobrenega 9. julija 1918:

1. — Organizacija:

Kot infanterijski polki, oboroženi in preskrbljeni po obstoječih predpisih, toda za enkrat ne večje enote od polkov.

Naslov teh polkov bo:

Regiment of Infantry (Slavic Legion).

Kompanije se bodo sestavljale, v kolikor bo praktično, iz članov istega plemena, to je, Jugoslovanov, Čehoslovakov ali Ukrajincev. V kolikor se bo izkazalo potrebnim, se bodo sestavljali bataljoni in polki na ista podlagi.

Potem ko bodo polki osnovani in prideljeni divizijam, bodo obdržali zadostno število častnikov in vojakov v kempah za vežbanje v svrho izvežbanja in dopolnitve.

2. — Poljski častniki (Field Officers) teh polkov bodo imeli, v kolikor bo to mogoče, čin poljskih častnikov za infanterijske polke.

Častniki, ki že imajo svoj čin v vojski, ki pa želijo biti premeščeni v Slovansko Legijo, se morejo premestiti na odredbo vojnega ministra, ako govore jezik one enote, h kateri žele biti prestavljeni, in ako so sicer sposobni da služijo kot častniki v takih enotah.

Vsi častniki brez raziike morajo govoriti angleški in vsi častniki, izvzemši poljskih, morajo govoriti jezik onih vojakov, v katerih enoti so.

Vsi častniki, izvzemši poljskih častnikov, v teh polkih bodo, v kolikor bo to sploh mogoče, od one narodnosti, od katere je sestavljena njh enota, in bodo imenovani, potem ko bodo dovršili posoben tečaj vežbanja, ki se bo vršil v Central Officers Training School v Camp Lee, Va.

Predpisi za vstop v Officers Training School se bodo uredili po možnosti jednako že obstoječim predpisom, s pripombo, da morejo biti osebe, bodisi državljani ali nedržavljani, pripuščeni v to šolo, ako imajo potrebne sposobnosti za častnika in ako govore angleški in jezik unovačenih vojakov posameznih enot.

Vojakom ameriške vojske, ki pripadajo eni imenovanih narodnosti in ki posedujejo vse sposobnosti, bo dana prilika, da izpopolnijo praznino v potrebnem številu kandidatov v Officers Training School, in to takšne praznine, ki še niso izpolnjene po načinu, označenem v prejšnjih dveh paragrafih.

Sposobnosti, ki imajo služiti kot podlaga pri izpitu, bodo iste, kakor so sedaj predpisane za pripuščtev potrjenih vojakov za vstop v Officers Training School, toda z modifikacijami, katere bo smatralo imenovano poverjeništvo pri mernim pri izbiranju kandidatov.

Nedržavljani, ki bodo imenovani častnikom v Slovanski Legiji, morajo doprinesti dokaz o svoji lojalnosti napram Zdr. državam in njihovim zaveznikom, ter morajo položiti naslednjo prisego:

— Jaz ..... imenovan ..... infanterije v Slovanski Legiji, v službi vojske Zdr. držav, svečano prisegam, da bom verno in lojalno služil stvari Združenih držav proti cesarskim vladam Nemčije in Avstroogrske in njih zaveznikom; da prevzamem svoje dolžnosti svobodno in brez vsake omejitve v mislih ali namenu, izneveriti se, in da bom častno in verno vršil dolžnosti svojega poklica, v katerega stopam. Tako mi Bog pomagaj!

3. — Novinci za Slovansko Legijo se bodo sprejemali prostovoljno. Biti morajo Jugoslovani, Čeho-Slovaki ali Ukrajinci in morajo pripadati tlačenim narodom Avstro-Ogrske ali Nemčije, morajo prebivati v Združenih državah, ni pa treba da so njih državljani niti podvrženi rednemu draftu ter morajo biti sposobni za splošno vojno službo.

Samo prijavitelji, ki posedujejo te sposobnosti in ki so v starosti od 18 do 45 let, bodo sprejeti v Legijo. Prijaviti se je treba pri Local Draft Boardu, ki bo pooblaščen po Provost Marshal Generalu, sprejemati prostovoljce, ki posedujejo potrebne sposobnosti. Draft Boardi v okrajih premogovnikov (coal mining districts) ne bodo sprejemali prijav za Slovansko Legijo.

Draft boardi bodo zahtevali od prijavitelja dokaz lojalnosti napram Zdr. državam in dokaz, da je prijavljeni voljan boriti se proti cesarskim vladam Nemčije in Avstro-Ogrske in njihovim zaveznikom.

Potrjeni prostovoljci Slovanske Legije bodo odposlani na predpisani način v depote in od tu v mobilizacijsko taborišče v Camp Wadsworth, S. C.

4. — Člani Slovanske Legije bodo imeli pravico sodelovati pri War Risk Insurance brez vsake omejitve z ozirom na to, da-li so državljani ali ne.

Sedaj, ko ste zadostili svoji dolžnosti glede četrtega posojila svobode, kupujte vojno-varčevalne znamke.

ČLANI AMERIŠKE EKSPEDICIJSKE ČETE V RUSIJI

CLOTHING WORN BY AMERICAN EXPEDITIONARY FORCES IN SIBERIA
© COMM. PUB. INFO.

Kako je v Nemčiji

("Glas Naroda" je začel priobčati serijo člankov, katere je napisal ameriški časnikarski poročevalec Alfred G. Anderson. Zadnje dni se je mudil v Nemčiji in je s tem tvegal svoje življenje. Za časa svojega bivanja v glavnem mestu Nemčije je natančno spoznal vojaške, gospodarske in industrijske razmere. Po natančnem opazovanju vsega tega je prišel do zaključka, da je Nemčija izgubila vse upanje, da bi uspešno izvojevala sedanjo vojno.)

Piše Alfred G. Anderson.

— Da, jaz sem prepričan, da bo izšla iz trgovske vojne kakor zmagovala. Tudi če izgubi vojno na bojišču, imamo mi še vedno dovolj tržišč. Mi lahko vodimo izborno trgovino z Vzhodno Evropo, z našimi nevtralnimi sosedi in našimi zavezniki v vojni. Umevno je sicer, da bo ta naša trgovina omejena, toda dobički bodo precejšni. Skozi Vzhodno Evropo pa vodi pot v Azijo.

Tedaj sem se spomnil, da mi je Ludendorffov nečak, stotnik Saltzmann nekaj pripovedoval o bodoči rusko-japonsko-nemški zvezi.

Ker sem bil radoveden, če je tudi profesor Bonn tega mnenja, sem ga vprašal o tem.

— Veste, stvar je taka — je odvrnil. — Mi rajše hodimo iz hiše pri glavnih vratih. Le v slučaju, da najdemo glavna vrata zabita, se poslužimo stranskih vrat.

Vstal je in mi s tem namignil, naj bo zaenkrat konec pogovora.

— Samo še eno minuto — sem ga prosil. — Ali ni sedaj vsa nemška trgovina pod vladno kontrolo?

— Vi najbrže mislite s tem 'Centraleinkauf Gesellschaft', kaj ne? To je narodna organizacija trgovcev, kateri načeljuje ravnatelj Hamburg-America črte, Balin. Naloga te družbe je pravilno razdeljevati vse zaloge med prebivalstvo. Noben trgovec ne more dobiti več blaga, kot mu dovoli Centraleinkauf Gesellschaft. — Da, če se prav vzame, je to vladna inštitucija.

Centraleinkauf ima svoje podružnice po vseh nevtralnih deželah. Vse, kar kupimo v tujini, dobimo potom teh agencij. Individualne tuje trgovine ni več v Nemčiji. Ves sistem dela tako natančno kakor ura.

Ko sem prišel iz Nemčije v razne nevtralne dežele, sem se popolnoma uveril o teh profesorjevih besedah.

Nemčija naprimer dobiva iz Danske meso, jajca in surovo maslo, v zameno ji pa daje železo, razne železne izdelke in premog. Prevoznino med obema deželama se zaračuna do zadnjega centa.

Toda pomisliti je treba, da se ta import in eksport vedno manjšata. Prve tedne vojne je poslala Danska v Nemčijo po 10.000 glav goveje živine, sedaj jih pošlje samo dva tisoč na teden. Tudi število jajc in množina surovega masla se manjša.

Nemčija si pa zna na vse načine pomagati.

Iz skandinavskih dežela prevažajo v Nemčijo na ladjah razne potrebščine. Izdano je bilo povelje, da mora imeti vsak kapitan, ki vozi v Nemčijo na prodaj živila ali druge potrebščine konzularno dovoljenje.

Če v slučaju dobijo nemški podmorski čolni na morju kako ladjo, ki je namenjena v nemško pristanišče brez tega konzularnega dovoljenja, enostavno ves tovor vzamejo in ne plačajo zanj niti beliča.

Nevtralci se na to zelo jezijo, toda opraviti ne morejo ničesar.

— —

Nemčija je vsa preplavljena s papirnatim denarjem. Tekom svojega bivanja v Berlinu nisem nikdar videl zlatega, srebrnega ali bakrenega novca. Vlada je zaplenila ves pravi denar in izdala v zameno papirnate certifikate.

Ko sem dospel v Berlin, mi je blagajnik Kaiser hotela premenjal nekaj mojega nevtralnega denarja. Umevno je, da mi ni dal srebrnega ali zlatega denarja, pač pa papir.

Zatem sem se odpravil po Berlinu in stopil v neko tobakarno na Friedrichstrasse. Kupil sem zavojček cigaret, ki so stale eno marko.

Plačal sem z bankovcem za pet mark. Prodajalka mi je izročila drobiž — vse polno malih rdečih, zelenih in rmenih lističev.

— Ali so to premijski kuponi? — sem vprašal.

— Ne — je odvrnila smeje. — To je "Kriegsersatzgeld" (Vojni nadomestni denar). Lističi so reprezentirali vrednost od enega do petdeset fenikov.

Ko sem pokazal lističe blagajniku v hotelu, se je kislo nasmehnil:

— Prodajalka vas je navlekla. Gotovo je vedela, da ste "auslander". Ti lističi so zdaj brez vsake veljave.

Slučajno sem dobil v roko bavarski bankovec za deset fenikov. Izdan je bil v mestu Bielefeldu. Na njem je bilo natisnjeno, da so ljudje v tem kraju pojedli tekom zime 1916—1917 tristotisoč funtov korenja. Ta objava se je končala z besedami: "Durchhalten in Not ist Kriegsgebot". (Vzdržati v pomanjkanju je vojna postava).

Na nekem bankovcu za petdeset fenikov je natisnjeno: Še celo hudič beži z onega kraja, kjer so na straži pravi Nemci.

— —

Da se je Nemčija zelo bala Amerikancev, je razvidno iz tega, ker ni vlada hotela o tem objaviti resnice. Situacija je postala tako resna, da je vlada prepovedala časopisju priobčati razprave o ameriški ekspedicijski armadi. V tej zadevi je bila dovoljena samo laž. Oni časopis, ki je hotel pisati resnico, je bil zaplenjen.

Ko smo imeli v Franciji že miljon vojakov, je pisalo časopisje, da jih je samo dvestotisoč, kateri so pa zelo slabo opremljeni.

Bil sem pri stotniku Erichu von Saltzmannu v njegovem uradu pri Vossische Zeitung". Tedaj se je bil ravno vrnil s fronte.

— Ludendorff mi je povedal — da so ameriški vojaki še precej dobri za boje v zakopih, toda na odprtem bojišču ne morejo ničesar opraviti. — To je bilo pred Chateau Thierry.

Pozneje sem čital v raznih nevtralnih časopisih, da je Ludendorff izpremenil to svoje mnenje. Umevno je, da ti časopisi niso prišli pred oči Berličanov.

Tisti večer, predno sem odšel iz Berlina, sem bil na nekem predavanju v Beethoven Saal. Predaval je dr. Barthelmer, bivši washingtonski dopisnik lista "Koelnische Zeitung". Predaval je o zelo značilni stvari, namreč "Resnica glede Amerike". Za to predavanje se je vršila že več tednov velika agitacija.

Po vseh vogalih so bili nabiti plakati, ki so naznanjali, da se mora vsak Berlinčan vdeležiti predavanja in slišati "resnico o Ameriki".

Jaz sem si preskrbel sedež v neposredni bližini odra.

— Ko se je Amerika vmešala v vojno — je rekel predavatelj — ni bila popolnoma nič pripravljena. Cela ameriška armada je štela tedaj 145.000 mož, toda od teh vojakov jih je bilo samo 40.000 doma. Ostali so bili na raznih otokih. Ko je bila odrejena splošna vojaška služba, je ameriška vlada izprevidela, da rekrutov ne more niti prevažati, niti hraniti in preskrbovati. Vojaki so morali nositi svoje civilne čevlje.

Kar je pa glavna stvar, Amerika ni mogla poslati teh svojih vojakov v Evropo, ker ji je manjkalo ladij. Z veliko težavo je poslala v Francijo dvestotisoč slabo opremljenih mož.

Združene države imajo v redni armadi približno 6000 častnikov. Največja taktična enota v ameriški armadi je bataljon, ki šteje v najugodnejšem slučaju sedemsto mož. Kako bi ti častniki poveljevali bataljon vojakom, če bi jih mogla spraviti Amerika skupaj?

— Kako se je mogla torej Amerika vmešati v vojno? — V tem momentu simpatizira z Nemci petdeset milijonov Amerikancev. Petnajst miljonov, vštevši štirinajst miljonov zamorcev, je nevtralnih. Z zavezniki simpatizira samo 35 miljonov ameriškega naroda. Predsednik Wilson je torej napravil velik zločin, ker je pahnil deželo v vojno, kljub temu, da je bilo 75 odstotkov prebivalcev proti vojni. Da pa se to razume, morate razumeti tradicije ameriške vlade. Izmed 28 predsednikov je imel samo Roosevelt ime, ki ni angleško.

Dr. Barthelme je popolnoma pozabil Van Burna in McKinleya.

— In — je nadaljeval — v listi 4000 ameriških kabinetnih častnikov, nadjemo samo dvoje nemških imen — Carl Shultz in George Schultz in George Meyer.

S tem je hotel prepričati poslušalce, da so Združene države popolnoma pod angleško kontrolo.

— Pa to še ni vse — je vzkliknil. — Amerika je šla celo tako daleč, da je imela tedaj, ko je bila napovedana vojna pri svojem poslaništvu v Berlinu nekega uradnika, ki je bil angleški podanik.

Slike iz zadnje ruske-poljske revolucije

(Nadaljevanje.)

Preostajalo ni nič drugega, kakor da smo vzeli voz ter se odpeljali proti zdravilišču. Peljali smo se s takozvano furko, to je preprosto pletenim vozom, kakoršne imajo prebivalci teh okolic, voznik je bil pa goran v svoji narodni noši. Take furke se rabijo tu namesto izvoščeka. Vozijo jako hitro in včasih je lepo videti, kako švigajo na vse strani.

Po precej dolgi vožnji se pripeljemo v zdravilišče, ogromno in razkošno urejeno poslopje. Vratar nam pove, da gospa Dobrodzicka ni dobila tekom dneva nobenega brzojava in gotovo zato ni prišla na kolodvor.

"Kje pa je?"

"Ako ni v svoji sobi, potem je pa v paviljonu tu v bližini, kjer pije včasih čaj in igra šah. Bom takoj izvedel."

Telefoniral je v stanovanje in telefoniral v paviljon ter dobil odgovor, da je v paviljonu.

"Ali naj jo pokličem?" vpraša vratar.

"Ni potreba, gremo sami tja."

Gospa Eleonora je bila silno presenečena in razveseljena, ko nas je zagledala. Razložili smo ji cel položaj in sedaj sta se dami zavzeli najprej za to, da naju spravita pod streho. Telegrama Eleonora ni dobila. Zakasnel se je nekje na poti in je prišel šele drugega dne. Je že taka tukajšnja uprava. Medtem se je pričelo že mračiti, pot je bila strašno blatna in vreme še vedno kislo.

Hotel sem se vrniti v Zakopane in si sam iskati kje prenočišča, a dami me nista pustili, njun sklep je bil urno storjen. Eleonora se je oblekla in šli smo vsi štirje skupaj k vili, kjer je bila naročena soba za Janino. Lastnica vile je sicer imela prazno sobo, pripravljeno pa ni bila za prenočevanje, kor ni vedela, kdaj pride Janina. Rekla je, da postavi vanjo lahko dvoje postelj, toda nima v trenotku na razpolago perila. Eleonora si je pa vedela pomagati, sestro je vzela k sebi, nama pa prepustila sobo. Potem se je vrnila v zdravilišče ter nama poslala posteljnega perila. Tako se je uredilo vse, da je bilo mogoče sicer skromno, a vendar dovolj dobro prenočevati.

Vreme se je nekoliko prevedrilo in pota so se osušila toliko, da je bilo mogoče delati izlete po gorah. V Zakopanem sem našel neko družbo, ki me je takoj drugega dne povabila, naj bi naredil z njo izlet. Odšli smo popoldne, hodili krepko in dospeli pri solnčnem zahodu do Zmrznjenega jezera. Priroda je tu v resnici krasna in romantična. Samo beli vrhovi in bele skale štrle v nebo, med njimi pa leži Zmrznjeno jezera, tiho in nepremično, kakor da bi čuvalo veliko skrivnost. Žarki zahajajočega solnca so ogrevali skale ter odsevali od golih vrhov, jezero pa je ostalo hladno in tiho zavito v svoje skrivnosti.

Nekoliko nižje pri takozvanem Črnem jezeru smo se ustavili v planinski koči, večerjali ter se nekoliko odpočili, potem se pa spustili v dolino.

Bili smo že globoko v dolini, kjer se že začenjajo obrašćeni gozdi ter pota so bolj uhojena. Noč je bila temna, da smo pot bolj čutili pod nogami, kakor pa videli. Naenkrat zagledamo na ovinku, kjer se pot spušča iz gozda in razstega majhna tratica, nekaj ognja ter zaslišimo več živahnih človeških glasov. Ako bi bili prazno-verni, bi nam lahko prišlo na misel, da je morda tam kakšno zbirališče duhov.

Še nekaj korakov in bili smo sredi travnika; od vseh strani so nas pozdravili veseli glasovi.

Bila je velika družba izletnikov, ki so se pri mesečnem svitu odpravili na goro k Črnemu jezeru. Priredilo je ta izlet neko društvo vseučiliških dijakov, pridružilo se jim je pa tudi mnogo drugih oseb. Ker smo se pozdravili, smo se morali prisesti k njim in z njimi odpočivati. Potem so nas pa nagovarjali z vso silo, naj se obrnemo ter gremo še enkrat z njimi na vrhunec.

Krasen je bil izlet pri zahajajočem solncu, krasen mora biti tudi pri bledem mesecu. Saj je najbrže samo enkrat v življenju, torej velja se nekoliko žrtvovati in potruditi, saj bo jutri čas odpočivati. Obrnili smo se torej ter šli s celo veliko in živahno družbo še enkrat gori uživat prirodne krasote Visoke Tatre v mesečnem svitu.

Mesec je svetil slabo in kjer je bila pot obrašćena z drevjem, se ni videlo popolnoma nič. K sreči smo imeli s seboj nekaj bakelj, ki so fantastično razsvetljevale nočne tmine in divjo, svobodno prirodo. Drugod je bila pot zopet tako ozka, da skoraj nista mogla iti dva človeka vštric po nji. Takoj pod potom se je pa raztegal dolg in globok prepad, po katerem je šumel hladen potok. Sredi potoka je stala na nekem mestu ogromna skala in štrlela kakor orjak v mesečno svetlobo. Na skalo je bilo pa vrezano z velikimi črkami in datumom, da se je tukaj ponesrečil slavni poljski učenjak in pisatelj Jan Karlovič. Bil je folklorist ali ljudoznanec ter je takorekoč prvi med Poljaki ustvaril znanost ljudoznanstva. Bil je premožen človek, ki je vse svoje premoženje, čas in trud posvetil temu predmetu. Zbiral je ljudske predmete, pesmi in pripovedke, proučeval življenje, navade in govorice ljudstva ter je o tem pisal učena dela. Na tem mestu se mu je spodrsnila noga in obležal je mrtev v prepadu.

"Mir bodi njegovi duši!" zdihnil je vsakdo izmed nas, ko smo šli mimo tega prostora.

Šli smo in šli z vsemi silami neprestano naprej proti vrhuncu.

"V gore, v gore, mili brate,
tam svoboda čaka nate!"

Tako je pel poljski pesnik Vincene Pol v slovečem spevu "O naši zemlji".

Prišli smo do jrnega jezera, nagledali se bledega meseca in temne skrivnostne vode. Potem smo pa vstopili v planinsko kočo. Bilo je že davno popolnoči ter kmalu se bo začela nad Visoko Tatro prikazovati zora.

Gospodinja in varuhinja koče je zakurila ogenj ter nam pričela pripravljati čaja in kuhati drugih jestvin. Nekaj dam, ki so bile v naši družbi, ji je pomagalo, da bi šlo bitreje. Mene so vzeli ter posadili v kot za mizo, da jim predsedujem. Potem so se pa pričeli tlačiti v kočo vsi udeleženci izleta, da kmalu ni bilo več prostora v nji. Tudi veža in kuhinja so bile napolnjene in še jih je stalo mnogo zunaj. V koči ni bilo luči, samo mesec je svetil živo skozi okno.

Ko spregovorim na svojem prostoru nekaj besed, zavpije v koči nek glas:

"Kdo je pa to?"

"Jaz!" mu odgovorim.

V tem trenotku je uprasnil nekdo žveplenko in med gnječo se je pririnil k meni mlad človek ter malo da mi ni padel okoli vrata.

Bil je Vitold.

Povedal je na kratko svojim tovarišem in znancem, odkod se poznava in kako sem se zanimal zanj ter mu skušal lajšati usodo, ko je sedel v Varšavi v ječi.

Potem je poklical k sebi še svojo sestro Jadvigo, ki je bila v kuhinji. Srečanje je bilo nepričakovano in radost toliko večja in toliko prisrčnejša.

Vprašal sem jo, kaj je novega v Varšavi.

"Vse gre po starem naprej", je odgovorila. "Kmečko ljudstvo se vedno bolj zaveda ter inteligenca deluje vedno bolj med njim", mi je z veseljem odgovorila gospodična Jadviga.

"Tudi naša organizacija še ni zaspala", odgovoril mi je Vitold.

"In PPS tudi še živi", odgovorila je Janina. "Kolikor bolj se jih lovi, toliko več jih je."

Tako smo sedeli v mesečni noči na visokem grebenu slovanske Tatre, o kateri poje naš pesnik:

Vrh visoke Tatre
jamo mi skopljite,
tri drevesa sveta
nanjo zasadite!

Tam mi duh bo gledal
na vse štiri strani,
dokler zora nova
dneva ne oznani!

Okrog nas tiha in skrivnostna noč, nad nami je razlival mesec svojo bledo svetlobo, ob naših nogah se je razprostiralo globoko in hladno Črno jezero, okrog nas so strmele gole skale v temno noč. Povsod mir in in svoboda, nobenega življenja in nobenih bojev nikjer.

Ura se je pomikala ter na vzhodu se je pričela prikazovati zora. Cela družba je stopila na breg Črnega jezera in tu pod molčečimi skalnatimi vrhovi ter ob bregu tihe, hladne gorske vode je zaorila poljska narodna himna:

Še Poljska ni propala,
dokler mi živimo,
kar nam taja moč je vzela
z večjo silo z out [illegible]

Kar je obup pričel,
junaštvo dovrsi,
naprej, naprej, Poljaki,
Bog zmago podeli!

Ko je potihnila pesem in je zora razjasnila vrhunce gor, je dal načelnik izleta znamenje za odhod in družba se je spustila od jezera po ozki stezi doli v doline.

Izgledalo je, kakor da bi četa junakov se spustila raz skalnatih vrhov Visoke Tatre z bojno poljsko pesmijo v ustih, da plane v boj, ki divja doli po nepregledni ravnini. V mraku, ki je še vladal v dolini, so izgledale toliko bolj fantastične temne postave naših izletnikov. Goralski pastir, ki žene sedaj živino na pašo, bo mislil morda, da se krdela nočnih duhov spuščajo od svojega nočnega rajanja pri jezeru v svoja dnevna bivališča v tihih globinah in zarašćenih jarkih.

Toda to niso bili niti nočni duhovi, stalni vekoviti prebivalci Visoke Tatre, niti mogočni in drzni junaki, o katerih pripoveduje pravljica in katere opeva narodna pesem. To je mlada navdušena mladina, ki gre doli od kraja, kjer vlada zdaj solnce in svoboda v nuračne nižine, v vsakdanji boj življenja. Radostno stopi doli in poljska bojna pesem zveni iz njenih src.

* * *

(Konec prihodnjič).

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah

Hrbtobol.

Ako imate bolečine v hrbtu, ali križu čutite, da vas vse boli. Bolečine postajajo neprenosne; ledice (obisti) vas bolijo in voda od vas gre gosta ter čutite pri tem bolečine. V takem slučaju rabite kako dobro zdravilo, pa ga morda ne morete dobiti? Ne iščite drugih pripomočkov, ampak poskusite samo enkrat

Severa's
Kidney & Liver Remedy

(Severova Zdravila za obisti in jetra). To je izborno zdravilo za mehur, kadar imate bolečine pri spuščanju vode, tako tudi pri otrocih, ki močijo postelje. To zdravilo odpravlja zlatenico in vso zoprno sapo, zmanjšuje oteklino nog in lajša hrbtobol. Poskusite ga. Prodaja se v lekarnah. Cena 75c in $1.25.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specijalist v Pittsburghu. Ni ima 30-letne prakse v zdravljenju vseh moških bolezni.

Slastrupljenje krvi zdravi s slovitim 606, ki ga je iznašel dr. prof. Ehrlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, priditе in kolikšni vam bom kri. Ne čakajte, kar to bolezen se zaleze.

Vse moške bolezni zdravim po skušnjah metodi. Kakor hitro opazite, da vam prenehajo zdravja, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodni bilo zdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v kriku in hrbtu in vlanih težki pri puščanju vode, zdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, oteklina, srbečina, škrofelj in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečistote krvi zdravim v kratkem času in ni potrebno bolnici.

Uradne ure: vsakidan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 8. zjutraj do 2. popoldne.

Če pošte ne dosta. — Pismo pošljite — Ne pozabite hišo in številko!

Govorim vsem vrstam ljudstva.

Stradajoči otroci.

Zagrebška Lokalna Korespondenca oroča, da teka na ogrsko-hrvatski meji vsak dan po več sto otrok za vlaki in da prosijo s povzdignjenimi rokami kruha. Očividec izjavlja, da je ganil ta prizor vsakega potnika do solz.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je po kratki bolezni za vedno zaspal naš prijatelj

JOŽEF MAHNIČ.

Star je bil 24 let in 8 mesecev. V Ameriki je bil 5 let. Umrl je 19. oktobra ob 8. uri zjutraj. Pokopali smo ga 20. oktobra na katoliško pokopališče na Thomas, W. Va. Ranjki je umrl za špansko influenco; bolan je bil 14 dni. Mi smo se potrudili, kolikor je bilo mogoče, ali žalibog ni bilo pomoči za njega; prišla je smrt in strgala nit mlademu življenju.

Ranjki je bil doma iz Planine pri Rakeku, podomače Berkovčev. V stari domovini zapušča očeta, mater in dva brata Antona in Alojzija, oba mlajša, tukaj v Ameriki pa dva brata, enega že krije mati zemlja, drugi Frank pa še živi v Clevelandu, O. Franka sem no, ker ranjki Jožef je bil že podvakrat brzojavno obvestil, pa ni dobil ni ene brzojavke; nato sem ga pismeno obvestil in je tudi res prišel, ali žalibog en dan prepozkopan in mu ni bilo dano, da bi ga še živega videl. Ranjka je bil zelo priljubljen pri mladih kot pri starih. Bil je član dveh podpornih organizacij: S. S. P. Zveze in S. D. P. Zveze.

Iskreno se zahvaljujemo omenjenim društvom za njih izkazano sožalje ter za obilo vdeležbo na zadnji poti pokojnika k večnemu počitku.

Tebi pa, dragi Jožef, naj bo lahka ameriška zemlja!

Žalujoči ostali:
Frank Mahnič, brat.
Družina Milavec.
Dodson, Md., Box 55.
(29-30—10)

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem širom Amerike žalostno vest, da je dne 13. oktobra v starosti 38 let preminul

FRANK SLEJKO,

dan pozneje pa njegova hčerka

STANISLAVA,

stara 1 leto in 10 mesecev. Pokojnik je bil rojen v Gojačevem pri Črničah na Goriškem. Tu zapušča vdovo in tri nedorastle otroke ter enega brata in eno sestro.

Tem potom se zahvaljujemo vsem tukajšnjim znancem in prijateljem, ki so nas tolažili ob tej nenadomestljivi izgubi in za prekrasne vence. Posebna hvala njegovemu bratrancu Antonu Slejko za trud, ki ga je imel ob smrti pokojnika. Iskrena hvala vsem, ki so ga spremili iz hiše žalosti na slovensko katoliško pokopališče v Jolietu, Ill.

Tebi, dragi Frank, pa bodi lahka ameriška zemljica!

Žalujoči ostali:
Josipina Slejko, soproga.
Frank, sin.
Ljudmila in **Bogomila,** hčeri.
Josip Slejko, brat.
Amalija omožena **Fisher,** sestra.
Rockdale, p. Joliet, Ill., 25. oktobra 1918.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti, za vedno zaspal moj soprog in oče

JOŽEF RUDOLF,

star 40 let, doma iz vasi Bred na Kranjskem. Umrl je v ponedeljek 21. okt. in smo ga pokopali v četrtek 24. okt. na katoliško pokopališče v Wenoni, Ill. Pokojni je spadal k društvu sv. Janeza Krst. št. 60 KSKJ. in k društvu Cvetko SNPJ., ki so ga spremile k zadnjemu počitku.

Lepa hvala, ki so obiskali pred smrtjo in na mrtvaškem odru, kakor tudi vsem onim, ki so ga spremili k večnemu počitku. Lepa hvala tudi mojemu svaku in sestri Franku in Ani Tominšek za venec iz lepih svežih rož. Torej še enkrat lepa hvala vsem skupaj.

Tebi, dragi, nepozabljeni mož in oče, pa naj bo lahka ameriška zemlja. Bog ti daj mir in naj ti večna luč sveti!

Žalujoči ostali:
Frances Rudolf, soproga.
Frank, Mary, Joseph, William in **Stany Rudolf,** otroci.
Wenona, Ill., Box 49.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem vest o smrti mojega brata

ANTONA ŠAJN.

Rojen je bil leta 1992 na Jurščah pri Knežaku, Notranjsko. Umrl je dne 12. oktobra ob 10. uri zvečer. Vzrok njegove smrti je bila pljučnica. Spadal je k društvu Slovenski Bratje št. 23 SDPZ v Coketonu, W. Va.

Iskrena hvala vsem tistim, ki so se vdeležili njegovega pogreba dne 14. oktobra ob 5. uri popoldne. Nadalje se zahvaljujem družini Matija Zadel, ker so skrbeli za njega v času njegove bolezni.

Tebi, dragi brat, naj bo lahka ameriška zemlja!

Frank Šajn, žalujoči brat.
Slaty Fork, W. Va.
(29-30—10)

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš brat, oziroma stric

FRANK UHERNIK

preminul v starosti 47 let dne 23. oktobra 1918 na Mabie, W. Va. Bil je član JSKJ. Rojen je bil v Brezovem pri Sv. Križu, okraj Litija.

Tem potom se najsrčnejše zahvaljujemo vsem, ki so ga obiskali v času bolezni ter spremili na zadnji poti na pokopališče v Kingvale, W. Va.

Žalujoči ostali:
Anton in **Frank Uhernik,**
Marija, sestra.
Coalton, W. Va., 26. okt. 1918.
(29-31—10)

Iščem tukaj umrlega JOHN KREBELNA SORODNIKE. Ako hočete kakšne podrobnosti o njegovi smrti, oglasite se nemudoma pri: Frank Uhernik, Box 172, Coalton, W. Va.
(29-31—10)

Dr. LORENZ
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn avenue Pittsburgh, Pa.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, sate vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas poopolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim nastrupljeno kri, masulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldan. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Pa pošti ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko ker iz starega kraja, sate vas lažje zdravim, ker vas razumem.